

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W TCZEWIE ZA 2023 ROK

Tczew, marzec 2024 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP

I.	Realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej	6
II.	Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej	16
	Wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej i systemu pieczy zastępczej	33
III.	Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej	33
IV.	Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy	45
V.	Realizacja działań na rzecz dzieci z Ukrainy	46
VI.	Informacje z przebiegu wykonania budżetu	47
	Załącznik nr 1	51
	Załącznik nr 2	56

WSTĘP

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie jest jednostką organizacyjną powiatu realizującą zadania powiatu m. in. z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, dotyczące poradnictwa specjalistycznego, w tym w zakresie interwencji kryzysowej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inne zadania wynikające z potrzeb środowiska lokalnego.

Wybrane zadania z zakresu pomocy społecznej

Do zadań powiatu z zakresu pomocy społecznej, realizowanych m.in. przez PCPR należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych,
- sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej powiatu,
- udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach osobom ubiegającym się o pomoc,
- prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób,
- prowadzenie poradnictwa specjalistycznego,
- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnianie oraz kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze,
- prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
- pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy o cudzoziemcach, mających trudności w integracji ze środowiskiem,
- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej mających na celu ochronę poziomu rodzin i grup społecznych.

Wybrane zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

Do zadań z w/w zakresu realizowanych przez PCPR należą w szczególności:

- opracowanie i realizacja 3-letnich programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej,
- zapewnienie dzieciom pozbawionym opieki pieczy zastępczej rodzinnej lub instytucjonalnej,
- tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych,
- finansowanie świadczeń pieniężnych dla dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej i ją opuszczających,
- prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- organizowanie szkoleń dla funkcjonujących rodzin zastępczych i kandydatów na rodziny zastępcze,
- zapewnienie pomocy i wsparcia funkcjonującym rodzinom zastępczym,
- prowadzenie rejestru rodzin zastępczych,
- współpraca z sądem, ops-ami, szkołami i innymi instytucjami,
- okresowa ocena sytuacji dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej,
- zgłaszanie informacji o wolnych prawnie dzieciach do ośrodka adopcyjnego,
- organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym różne formy pieczy zastępczej,
- realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Wybrane zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych

Do zadań powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej, realizowanych przez PCPR należy:

- dofinansowanie do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie tworzenia i działalności warsztatów terapii zajęciowej,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych,
- wydawanie orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Do zadań powiatu z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej należy:

- opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej,
- opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu promowanie i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej,
- tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy domowej,
- opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Podstawowe dane dotyczące PCPR w Tczewie

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym PCPR, jednostką kieruje dyrektor, a w jej skład wchodzi następujące komórki organizacyjne:

- 1) Wydział Interwencji Kryzysowej (specjaliści pracy z rodziną, psycholodzy)
- 2) Dział finansowy
- 3) Dział ds. administracji i świadczeń
- 4) Dział pomocy osobom niepełnosprawnym
- 5) Dział pieczy zastępczej (pracownik socjalny, specjalista pracy z rodziną, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, pedagog)
- 6) radca prawny.

Dodatkowo przy PCPR działa Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, kierowany przez Przewodniczącego. W skład Zespołu, poza Przewodniczącym, wchodzi Sekretarz, stanowiska ds. obsługi, Skład Orzekający.

Przedmiotowe zadania wykonywane są przez 32 pracowników (jeden w 2023 r. przebywał na urlopie bezpłatnym), w tym dyrektora, zastępcę i główną księgową, z których 24 jest zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy, pozostali na etatach częściowych.

Wyszktałcenie pracowników PCPR w Tczewie na dzień 31.12.2023 r.

Wyższe magisterskie	28 osób
Wyższe licencjackie	3 osoby
Policealne	1 osoba

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Pracownicy Centrum w celu podwyższania swoich kwalifikacji oraz wzbogacenia i poszerzenia swojej wiedzy w 2023 r. brali udział łącznie w 70 szkoleniach, czy też konferencjach.

I. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE TCZEWSKIM NA LATA 2018 - 2025

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie tczewskim na lata 2018 – 2025 została przyjęta uchwałą nr XXXIV/257/2017 Rady Powiatu Tczewskiego z dnia 30 października 2017 r. Określa ona kompleksowe, spójne i długofalowe działania mające na celu integrację osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, wynikające z zadań powiatu w obszarze polityki społecznej. Właściwa ich realizacja zależy od współpracy wszystkich podmiotów przy realizacji celów istotnych dla zaspokojenia potrzeb lokalnych, a także od właściwej diagnozy. Dokument obrazuje problemy społeczne w skali powiatu. W Strategii wyodrębniono obszary: socjalny, ochrony zdrowia, edukacji, rynku pracy oraz bezpieczeństwa publicznego. Przypisano im poszczególne cele i zadania, które mają na celu wzmocnienie postaw aktywnych oraz wspieranie osób i rodzin, które potrzebują pomocy w rozwiązywaniu problemów.

PCPR w Tczewie, w oparciu o dane uzyskane z różnych jednostek z terenu powiatu, sporządza sprawozdanie z realizacji Strategii.

OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W POWIECIE TCZEWSKIM

Corocznie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie sporządza także Ocenę zasobów pomocy społecznej w powiecie tczewskim. Jej opracowanie wynika z art. 16 a ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Zgodnie z art. 16 a ust. 4 ocena wraz z rekomendacjami powinna być podstawą do planowania budżetu na rok następny.

Dokument jest przygotowywany w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej

i demograficznej. Uwzględnia wszystkie elementy, które obejmują swym zasięgiem szerokie spektrum infrastruktury polityki społecznej w powiecie tczewskim.

Do najważniejszych wniosków zawartych w ocenie w 2023 r. należą:

1. W stosunku do 2022 r. liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia, w tym z poradnictwa specjalistycznego, na terenie powiatu tczewskiego w 2023 r. minimalnie wzrosła.
2. W 2023 r. środki PFRON na realizację zadań z rehabilitacji społecznej wzrosły w stosunku do lat poprzednich.
3. Domy pomocy społecznej nadal zapewniają całodobową opiekę na wysokim poziomie.
4. Nadal niezmiernie ważne są działania mające na celu rozwój systemu pieczy zastępczej, w tym pozyskiwania kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych zawodowych.

UDZIELANIE INFORMACJI OSOBOM UBIEGAJĄCYM SIĘ O POMOC

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie informuje mieszkańców o przysługujących prawach, uprawnieniach i zmianach legislacyjnych. Powyższe informacje upowszechniane są za pośrednictwem stron internetowych, portali społecznościowych, Biuletynu Informacji Publicznej, a także na tablicy ogłoszeń jednostki.

PROWADZENIE I ROZWÓJ INFRASTRUKTURY DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ O ZASIĘGU PONADGMINNYM ORAZ UMIESZCZANIE W NICH SKIEROWANYCH OSÓB

W powiecie tczewskim funkcjonuje 7 domów pomocy społecznej, w tym 6 domów prowadzonych przez Powiat i jeden dom, w Bielawkach, prowadzony na zlecenie Powiatu przez Zgromadzenie Sióstr Benedyktynek Samarytanek Krzyża Chrystusowego z siedzibą władz generalnych w Niegowie, gm. Zabrodzie. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie, w ramach swoich zadań, wydaje decyzje administracyjne dotyczące m. in. umieszczeń w domach pomocy społecznej na terenie powiatu oraz sprawuje nad nimi nadzór merytoryczny.

Do powyższych domów należą Domy Pomocy Społecznej w:

PELPLINIE, który jest domem dla osób niepełnosprawnych fizycznie i przewlekłe somatycznie chorych, **liczba miejsc – 156**, w tym: dla osób niepełnosprawnych fizycznie – 95 miejsc oraz dla osób przewlekłe somatycznie chorych – 61 miejsc,

GNIEWIE, który jest domem dla osób przewlekłe somatycznie chorych – **liczba miejsc 99**,

DAMASZCE, który jest domem dla osób przewlekłe psychicznie chorych – **liczba miejsc 126**,

STANISŁAWIU, który jest domem dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie – **liczba miejsc 80**, w tym: 19 miejsc dla przewlekłe psychicznie chorych i 61 dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie,

RUDNIE, który jest domem dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie – **liczba miejsc – 77**, w tym: 69 miejsc dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz 8 miejsc dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie,

WIELKICH WYRĘBACH, który jest domem dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie – **liczba miejsc – 78**, w tym: 24 miejsc dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie oraz 54 miejsca dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie,

BIELAWKACH, który jest domem dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie – **liczba miejsc 114**.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie, realizując zadanie dotyczące umieszczania w domach pomocy społecznej osób, które wymagają całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności i otrzymały decyzje kierujące z ośrodków pomocy społecznej, prowadzi listę osób oczekujących na umieszczenie w domach na terenie powiatu tczewskiego oraz wydaje decyzje umieszczające w nich, a także dotyczące zmian wysokości odpłatności za pobyt w placówce w stosunku do osób umieszczonych przed styczniem 2004 r. (tzw. stare zasady).

W 2023 r. **wydano łącznie 259 decyzji administracyjnych** z zakresu domów pomocy społecznej, **w tym 62 decyzji umieszczających** w placówkach oraz 182 decyzje zmieniające dot. odpłatności za pobyt mieszkańca na starych zasadach. Łącznie w domach pomocy społecznej na terenie powiatu w 2023 r. **umieszczono 62 osoby**. W tym okresie **odeszły 59 osoby**, z tego:

- do innych placówek – 8 osób,
- do rodziny – 10 osoby,
- zmarło – 41 osób.

Dało to na koniec grudnia 2023 r. stan mieszkańców w placówkach w ilości **727 osób**.

Przedział wieku przebywających w domach pomocy społecznej z terenu powiatu tczewskiego kształtuje się następująco:

- do 18 roku życia – 23 osoby,
- od 19 do 40 lat – 152 osoby,
- od 41 do 60 lat – 237 osób,
- od 61 do 74 lat – 216 osób,
- powyżej 74 lat – 99 osób.

Według sprawozdań przekazywanych do Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego na dzień 31.12.2023 r. wolnymi miejscami dysponowały:

- DPS Pelplin – 1 wolne miejsce,
- DPS Gniew – 2 wolne miejsca.

W/w dane zawarte zostały w poniższej tabeli.

Tabela nr 1: Liczba miejsc oraz mieszkańców i rotacji w domach pomocy społecznej w 2023 r.

Dom pomocy społecznej	Statutowa liczba miejsc	Liczba mieszkańców wg stanu na 31.12.2023 r.	Liczba osób umieszczonych w ciągu 2023 r.	Liczba osób, które odeszły w ciągu 2023 r.	Liczba osób oczekujących na miejsca
DPS Pelplin	156	155, w tym: s - 11 n - 144	19	18	4
DPS Gniew	99	97, w tym: s - 6 n - 91	21	21	4
DPS Damaszk	126	126, w tym: s - 26 n - 100	7	7	18
DPS Stanisławie	80	80, w tym: s - 43 n - 37	4	3	0
DPS Rudno	77	77, w tym: s - 47 n - 30	3	3	4
DPS Wlk. Wyręby	78	78, w tym: s - 30 n - 48	4	4	1
DPS Bielawki	114	114, w tym: s - 50 n - 64	4	3	5
RAZEM	730	727, w tym: s - 213 n - 514	62	59	36

s - stare zasady n – nowe zasady

Źródło: dane DPS

Na realizację zadań oraz część inwestycji, domy pomocy społecznej w 2023 r. pozyskiwały środki finansowe między innymi z wypracowanych dochodów z tytułu odpłatności i dotacji z Urzędu Wojewódzkiego wg poniższego zestawienia.

Tabela nr 2: Środki finansowe na realizację zadań przez domy pomocy społecznej z terenu powiatu tczewskiego

domy pomocy społecznej	dochody z tytułu odpłatności	dotacja z Urzędu Wojewódzkiego
DPS Pelplin	10 585 000,00	811 057,00
DPS Gniew	6 501 827,11	660 708,00
DPS Damaszk	8 624 358,96	1 905 463,00
DPS Stanisławie	3 779 606,14	2 082 596,00
DPS Rudno	3 600 000,00	2 682 250,00
DPS Wielkie Wyręby	4 662 604,46	1 597 171,00
DPS Bielawki	5 547 233,92	2 910 031,75

* DPS w Bielawkach nie przekazuje wypracowanych dochodów do powiatu

Źródło: dane DPS

W ponadgminnych domach pomocy społecznej prowadzonych przez Powiat Tczewski i na zlecenie Powiatu **ogólna liczba osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę** wg stanu na 31.12.2023 r. kształtowała się następująco:

Tabela nr 3: Zestawienie liczbowe kadry zatrudnionej w domach pomocy społecznej – stan na 31.12.2023 r.

Pracownicy	Liczba osób	Liczba osób w przeliczeniu na pełny etat
Ogółem	478	466,57
z tego:	7	7
1.kierujący jednostkami organizacyjnymi		
2. działalność opiekuńczo – terapeutyczna	322	318,72
3. działalność medyczno – rehabilitacyjna	41	37,48
4. działalność administracyjna	35	34,06
5. gospodarczy i obsługa	73	69,31

Źródło: dane DPS

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca z wszystkich domów z terenu powiatu tczewskiego wzrósł z kwoty 5 706,07 zł w 2022 r. do kwoty 6 566,72 zł w 2023 r. (wzrost o 860,31 zł) i kształtował się następująco:

Tabela nr 4: Zestawienie średnich miesięcznych kosztów utrzymania mieszkańca w poszczególnych domach

Dom pomocy społecznej	Średni miesięczny koszt utrzymania 1 mieszkańca w 2023 r. (w zł)
DPS Pelplin	6177,83
DPS Gniew	5980,00
DPS Damaszk	7100,00
DPS Stanisławie	6666,00
DPS Rudno	6944,00
DPS Wlk. Wyręby	7155,47
DPS Bielawki	5943,76

Źródło: dane DPS

Tabela nr 5: Przeprowadzone w 2023 r. inwestycje i remonty

placówka	inwestycje (zakupy i wydatki inwestycyjne)	Środki finansowe ogółem (w zł)	remonty	środki finansowe ogółem (w zł)
DPS Pelplin	Modernizacja łazienek przystosowanych dla osób niepełnosprawnych – 85 922,00 Zakup 3 szt. Podnośników dla osób niepełnosprawnych – 33 000,00	118 922,00	Usługi konser. i naprawcze wyrobów przem. – 95 998,00 Remont pom. socj. na II piętrze w budynku głównym – 42 289,00 Remont klatki schodowej w budynku głównym – 5 992,00 Wykonanie i montaż bramek zabezpieczających – 5 530,00 Wymiana parapetów zew. – 6 455,00, Położenie płyt SPM na korytarzu – 29 009,00	185 273,00
DPS Gniew	Przygotowanie infrastruktury technicznej wraz z robotami towarzyszącymi celem montażu agregatu prądotwórczego – 20 285,00 Dostawa montaż agregatu prądotwórczego - 80 000,00 Modernizacja bram wjazdowych z robotami towarzyszącymi – 80 000,00	180 285,00	Usługi konser. i naprawcze wyrobów przem. - 69.999,00 Remont portierni - 9.936,00 Remont gabinetu zabiegowego - 6.480,00 Remont podkuchenki na I piętrze – 9 990,00 Remont łazienki na I piętrze budynku głównego – 9 180,00 Remont dyżurki pielęgniarok – 9 282,00 Remont pom. mag. w kuchni – 5 022,00	120 435,00
DPS Damaszka	Modernizacja bramy wjazdowej – 30 000,00, Zakup urządzenia wielofunkcyjnego 12 498,03, Zakup pieca konwekcyjno – parowego 29 364,41, Dostawa i montaż dźwigu towarowego 104 932,81	284 795,25	Usługi konser.-naprawcze wyrobów przem. – 86 725,00 Naprawa posadzki w kuchni – 3 672,00 Naprawa stopni schodowych – 2 916,00 Wymiana drzwi – 1 100,00 Wymiana instalacji sanitarnej w budynku głównym – 5 500,00	99 913,00
DPS Stanisławie	Modernizacja łazienek i WC mieszkań w budynku DPS	79 989,99	-----	-----
DPS Rudno	Modernizacja sieci teletechnicznej Internet – 6 000,00 Modernizacja ogrodzenia – 105 478,25 Wiata na odpady komunalne – 49 481,75	160 960,00	Remont łazienki nr 80 – 28 911,29 Wykonanie oszynowania podnośnika w łazience nr 80 – 5 410,00 Demontaż i montaż drzwi ppoż. w kotłowni – 5 239.24 Prace malarskie i konser. klatki schodowej – 8 427,11	47 987,64
DPS Wielkie Wyręby	Modernizacja systemu monitoringu p. poż. – 88 236,00 Modernizacja pomieszczeń mieszkalnych – 72 987,00 Modernizacja dachu na budynki rehabilitacji – 34 000,00	195 221,00	Usługi konser. i naprawcze wyrobów przem. – 100 418,48 Remont studni głębinowej – 9 000,00 Remont pom. gosp. – 17 483,00 Remont podjazdu dla os. niepełn. przy budynku rehabilitacji – 30 205,48	157 206,00
DPS Bielawki	Modernizacja studni wymiana rur pompowych- 19 545,47 zł Modernizacja kotłowni gazowych w budynkach mieszkalnych – 423 883,25 zł. Zestaw nagłaśniający – 20 000,00 zł	463 428,72	Dokumentacja projektowa remont budynku głównego	30 000,00

Źródło: dane DPS

W 2023 r. w domach zostały przeprowadzone kontrole. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Analiza posiadanych danych pozwala na wysnucie wniosku, iż infrastruktura domów pomocy społecznej w powiecie tczewskim jest wystarczająca do potrzeb mieszkańców powiatu, a poziom świadczonej opieki i zaspokajanie potrzeb mieszkańców od wielu lat utrzymuje się na wysokim poziomie.

PROWADZENIE OŚRODKÓW INTERWENCJI KRYZYSOWEJ ORAZ UDZIELANIE PORADNICTWA SPECJALISTYCZNEGO

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie. Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód. W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb – poradnictwa socjalnego lub prawnego, w uzasadnionych sytuacjach schronienia.

Na terenie powiatu tczewskiego zadania w zakresie poradnictwa specjalistycznego, przeciwdziałania przemocy i interwencji kryzysowej, należące do kompetencji powiatu, realizuje Wydział Interwencji Kryzysowej (WIK), będący integralną częścią Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie – Wydział Interwencji Kryzysowej świadczy pomoc psychologiczną, pedagogiczną oraz prawną. Mają miejsce konsultacje indywidualne oraz telefoniczne. Podejmowane działania mają charakter interwencyjny, profilaktyczny, konsultacyjny, a także terapeutyczny.

Zadania realizowane przez PCPR - WIK wpisują się w założenia zarówno Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Tczewskim na lata 2018 – 2025, jak i Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2023 wraz z Powiatowym Programem działań profilaktycznych mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą. W okresie sprawozdawczym zostały zorganizowane:

- w dniach 20.02 – 24.02.2023 r. w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem zorganizowano dodatkowe, bezpłatne dyżury prawnika, psychologów oraz specjalistów pracy z rodziną a w siedzibie WIK. Celem dyżurów było

uzyskanie natychmiastowej pomocy przez osoby zainteresowane, bez wcześniejszego umawiania się, czy oczekiwania w kolejce;

- indywidualne spotkania osób doznających przemocy ze specjalistami zatrudnionymi w PCPR – WIK (40 konsultacji udzielonych 23 osobom);
- grupa edukacyjna dla rodziców (2 edycje po 10 spotkań każda, 16 osób);
- szkolenie i doskonalenie kadry pomocy społecznej z terenu powiatu tczewskiego – „Wsparcie nastolatków w kryzysie psychicznym – samouszkodzenia, kryzys suicydalny” szkolenie dla pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny (1 spotkanie, 13 osób);
- warsztaty profilaktyczne – „Radzenie sobie ze stresem” Zespół Szkół Ekonomicznych (1 spotkanie, 24 osoby);
- w ramach kampanii ONZ „16 Dni Akcji Przeciwko Przemocy ze Względu na Płeć” zorganizowano dodatkowe, bezpłatne dyżury prawnika, psychologów oraz specjalistów pracy z rodziną a w siedzibie WIK. Celem dyżurów było uzyskanie natychmiastowej pomocy przez osoby zainteresowane, bez wcześniejszego umawiania się, czy oczekiwania w kolejce.

Dodatkowo, na zaproszenie Kierownika I Zespołu Kuratorów Sądu Rejonowego w Tczewie, Dyrektor PCPR w Tczewie brała udział w szkoleniu kuratorów społecznych, na którym przedstawiła ofertę jednostki.

W okresie **od stycznia 2023 r. do grudnia 2023 r.** przyjęto łącznie **658 klientów**. Udzielono w sumie **1857 porad** (w ramach pierwszego kontaktu, terapii, konsultacji, spotkań), z tego odbyło się 8 konsultacji z innymi instytucjami. Oprócz konsultacji osobistych część klientów skorzystała z możliwości porad za pośrednictwem środków komunikowania się na odległość (konsultacje telefoniczne).

PCPR w Tczewie, w tym Wydział Interwencji Kryzysowej, ściśle współpracują ze Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Rusocinie w celu zapewnienia pomocy w formie schronienia osobom doznającym przemocy domowej (zawarte jest porozumienie o współpracy – w 2023 r. nikt nie zgłosił się z wnioskiem o taką pomoc).

W powiecie tczewskim nadal widoczne jest zapotrzebowanie na pomoc świadczoną przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie - Wydział Interwencji Kryzysowej. Dzięki zapewnieniu pomocy możliwe jest zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Pomoc, która jest oferowana przez PCPR-WIK jest bezpłatna i nie

wymaga skierowania. Można zadzwonić, przyjść osobiście lub skontaktować się przez e-mail. Osobie zainteresowanej w pierwszej kolejności proponowana jest rozmowa z pracownikiem pierwszego kontaktu (telefoniczna lub osobista) mająca na celu rozpoznanie sytuacji kryzysowej i stworzenie planu pomocy. Następnie dana osoba kierowana jest do pracy indywidualnej, grupowej lub jeżeli jest taka konieczność do innej instytucji.

PRYZNAWANIE POMOCY PIENIĘŻNEJ NA USAMODZIELNIANIE ORAZ KONTYNUOWANIE NAUKI OSOBOM OPUSZCZAJĄCYM DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY NIEPEŁNOSPRAWNYCH INTELEKTUALNIE, (...), ZAKŁADY POPRAWCZE, (...), MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII (MOS) ZAPEWNIAJĄCE CAŁODOBOWĄ OPIEKĘ LUB MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE (MOW)

Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnianie oraz kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, odbywa się na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Zadanie to w swym zakresie pokrywa się z działaniami skierowanymi do pełnoletnich wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W 2023 r. pomoc dla w/w grupy kształtowała się następująco:

Tabela nr 6: Pomoc dla wychowanków zakładów poprawczych, MOS i MOW

	Liczba osób	Kwota (w zł)
Pomoc na kontynuowanie nauki	1	1 102
Pomoc na usamodzielnienie	2	7 348
Pomoc w poprawie warunków mieszkaniowych	0	0
Pomoc rzeczowa	0	0

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

PROWADZENIE MIESZKAŃ CHRONIONYCH ORAZ POWIATOWYCH OŚRODKÓW WSPARCIA, W TYM DOMÓW DLA MATEK Z MAŁOLETNIAMI DZIEĆMI I KOBIET W CIĄŻY

Do zadań własnych powiatu należy prowadzenie mieszkań chronionych, w tym dla wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych, którzy nie mają możliwości uzyskania mieszkania, a powrót do rodziny lub pozostanie w pieczy zastępczej jest

niemożliwe. Mieszkanie chronione pozwala na zapewnienie schronienia i podjęcie przy wsparciu działań zmierzających do samodzielnego funkcjonowania w środowisku.

W 2023 r. żaden wychowanek, zarówno na podstawie ustawy o pomocy społecznej, jak i ustawy o wspieraniu rodziny i ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, nie wystąpił z wnioskiem o taki rodzaj pomocy.

Powiat Tczewski nie prowadzi domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Mając na uwadze potrzeby tej grupy beneficjentów PCPR w Tczewie, w tym Wydział Interwencji Kryzysowej, współpracują z Caritasem w Sopocie, prowadzącym Dom Samotnej Matki w Matemblewie (w 2023 r. PCPR w Tczewie zawarł z Caritasem porozumienie o współpracy – nie wydano żadnej decyzji kierującej).

POMOC CUDZOZIEMCOM

W 2023 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie wsparciem w ramach Indywidualnych Programów Integracji, które dotyczą zapewnienia pomocy cudzoziemcom posiadającym statut uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, obejmowało **4 rodziny (łącznie 11 osób)**. Środki do realizacji wsparcia finansowego są środkami rządowymi. W 2023 r. na ten cel wydatkowano łącznie **56 144 zł**.

REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z RZĄDOWYCH PROGRAMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ MAJĄCYCH NA CELU OCHRONĘ POZIOMU RODZIN I GRUP SPOŁECZNYCH

Powiatowy Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie tczewskim na lata 2021 – 2023, którego załącznikami są Powiatowy Program działań profilaktycznych mających na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą oraz Powiatowy Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie realizowany jest przez jednostki szczebla powiatowego, w tym PCPR w Tczewie. Sam Program zostanie szerzej omówiony w części sprawozdania dotyczącej realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Jak wspomniano powyżej, jednym z elementów realizacji Programu jest **Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie**. W 2023 r. na jego prowadzenie otrzymaliśmy środki finansowe z budżetu Wojewody w wysokości **5 000 zł**.

W celach rekrutacyjnych współpracujemy z Ośrodkami Pomocy Społecznej i zespołami interdyscyplinarnymi ds przeciwdziałania przemocy w rodzinie z terenu powiatu tczewskiego,

Komendą Powiatową Policji w Tczewie, Sądem Rejonowym w Tczewie (głównie z kuratorami sądowymi), Prokuraturą Rejonową w Tczewie, pedagogami szkolnymi, ośrodkami leczenia uzależnienia od alkoholu, Poradnią Zdrowia Psychicznego w Tczewie itp.

Z uwagi na brak zainteresowania prowadzeniem w/w programu oraz nie zebraniem grupy w 2023 r. nie realizowaliśmy tego zadania.

II. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

OPRACOWANIE I REALIZACJA 3 – LETNICH PROGRAMÓW DOTYCZĄCYCH ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ

W Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w powiecie tczewskim na lata 2021 – 2023 określony jest cel główny: „Rozwój systemu pieczy zastępczej” i cele szczegółowe:

- rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej,
- rozwój i wzmocnienie instytucjonalnych form pieczy zastępczej,
- wsparcie procesu usamodzielnienia osób opuszczających pieczę zastępczą.

Sprawozdanie z realizacji Programu stanowi załącznik nr 1 do niniejszego opracowania.

W 2023 r. opracowano Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w powiecie tczewskim na lata 2024 – 2026, który został poddany konsultacjom społecznym. Został on przyjęty w 2024 r. Uchwałą Nr LXVI/382/2024 Rady Powiatu Tczewskiego z dnia 30 stycznia 2024 r.

ZAPEWNIENIE DZIECIOM POZBAWIONYM OPIEKI PIECZY ZASTĘPCZEJ INSTYTUCJONALNEJ LUB RODZINNEJ, FINANSOWANIE JEJ, NABÓR KANDYDATÓW NA RODZINY ZASTĘPCZE ORAZ WSPARCIE FUNKCJONUJĄCYCH RODZIN ZASTĘPCZYCH I WYCHOWANKÓW PIECZY ZASTĘPCZEJ

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie jest organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie tczewskim oraz sprawuje nadzór merytoryczny nad rodzinną i instytucjonalną pieczę zastępczą. Na podstawie uchwały Zarządu Powiatu Tczewskiego przeprowadza kontrole w rodzinnych i instytucjonalnych formach pieczy zastępczej.

Dzienny ośrodek wsparcia

Na terenie powiatu tczewskiego **nie funkcjonuje** żadna placówka opiekuńczo-wychowawcza wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym. Wsparcie dzieci w tym zakresie zapewniają gminy.

Całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze

A. CENTRUM ADMINISTRACYJNE PLACÓWEK OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH

- liczba miejsc socjalizacyjnych **39**
- liczba miejsc interwencyjnych **3**

B. Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego „Familiijny Dom” w Tczewie

- liczba miejsc **8**

CENTRUM ADMINISTRACYJNE PLACÓWEK OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH

Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych jest jednostką organizacyjną Powiatu Tczewskiego, utworzoną dnia 29.05.2012 r. na podstawie uchwały Nr XXIII/140/12 Rady Powiatu Tczewskiego z dnia 29.05.2012 r.

Centrum Administracyjne, z siedzibą w Tczewie przy ul. W. Polskiego 6, działa w celu obsługi ekonomiczno-administracyjnej i organizacyjnej następujących placówek:

1. Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego z siedzibą w Tczewie przy ul. Wyspiańskiego 2a – **dla 14 wychowanków**,
2. Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego z siedzibą w Narkowach przy ul. Tczewskiej 21 – **dla 14 wychowanków**,
3. Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego i interwencyjnego z siedzibą w Tczewie przy ul. Kossaka 16 – **dla 14 wychowanków**.

Placówki spełniają wymogi określone przepisami prawa w zakresie standaryzacji placówek.

Działalność opiekuńczo-wychowawcza placówek

Zadaniem pracy opiekuńczo-wychowawczej w placówkach jest w szczególności:

- zapewnienie dziecku pozbawionemu trwale lub okresowo opieki rodzicielskiej całodobowej opieki i wychowania oraz zaspokajanie jego niezbędnych potrzeb w szczególności emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych i religijnych;
- realizowanie przygotowanego we współpracy z asystentem rodziny planu pomocy dziecku;
- umożliwianie kontaktów dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba, że sąd postanowi inaczej;
- podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny;
- zapewnianie dziecku dostępu do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych;
- obejmowanie dziecka działaniami terapeutycznymi;

- zapewnianie korzystania z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

Wychowankowie

Na dzień 31.12.2023 r., wg ewidencji w placówkach przebywało **43 wychowanków, z tego:**

- w placówce przy ul. Wyspiańskiego 2a – **16** wychowanków,
- w placówce przy ul. Kossaka 16 – **13** wychowanków,
- w placówce w Narkowach – **14** wychowanków.

Tabela nr 7: Ruch wychowanków przebywających w placówkach CAPO-W w Tczewie w 2023 r.

	Liczba
Stan wychowanków na 31.12.2022 r.	43
Przybyło	11
Ubyło, w tym:	13
Do rodziny naturalnej	3
Adopcja	0
Usamodzielnienie	4
Inne	6

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Wychowankowie placówek uczęszczają do następujących typów szkół:

- szkoła podstawowa: **20 osób**
- ponadpodstawowa: **21 osób**
- **2 osoby niepełnosprawne, nieuczące się.**

Status prawny rodziców dzieci wg stanu na 31.12.2023 r.:

W placówce opiekuńczo-wychowawczej w Tczewie przy ulicy Wyspiańskiego 2a:

- w stosunku do **6 dzieci** rodzice mają ograniczoną władzę rodzicielską;
- w stosunku do **10 dzieci** rodzice są pozbawieni władzy rodzicielskiej.

W placówce opiekuńczo-wychowawczej w Tczewie przy ulicy Kossaka 16:

- w stosunku do **5 dzieci** rodzice mają ograniczoną władzę rodzicielską;
- w stosunku do **6 dzieci** rodzice są pozbawieni władzy rodzicielskiej;
- w stosunku do **1 wychowanka**, umieszczonego interwencyjnie, sprawa jest w toku;
- **1 wychowanek** jest pełnoletni – prawa rodzicielskie ustały.

W placówce opiekuńczo-wychowawczej w Narkowach przy ulicy Tczewskiej 21:

- w stosunku do **5 dzieci** rodzice mają ograniczoną władzę rodzicielską;
- w stosunku do **8 dzieci** rodzice są pozbawieni władzy rodzicielskiej;
- **1 wychowanek** jest pełnoletni – prawa rodzicielskie ustały.

W celu realizacji przepisów prawa dzieci wolne prawnie są zgłaszane do adopcji.

Organizacja czasu wolnego

W 2023 r. wychowankowie rozwijali swoje zainteresowania w placówkach, gdzie organizowane były przez wychowawców różnego rodzaju zajęcia: filmowe, kulinarne, plastyczne, muzyczne, komputerowe, sportowe, warsztaty plastyczne itp. Poza placówkami uczestniczyli w zajęciach, wystawach organizowanych np. przez Fabrykę Sztuk, Centrum Kultury i Sztuki i inne.

Wychowankowie uczestniczyli też w różnorodnych wyjazdach (wypoczynek letni i zimowy, wyjazdy, wycieczki rowerowe, wycieczki wędkarskie, wyjazdy do lasu na grzyby, rajdy i inne).

Terapia i profilaktyka

Dzieci uczestniczyły w zajęciach profilaktycznych organizowanych przez wychowawców, pedagoga oraz psychologa na terenie placówki. Korzystali z terapii pedagogicznej, psychologicznej, logopedycznej w placówkach, w szkołach i Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Tczewie.

Wychowankowie objęci byli profilaktyką antynikotynową, antynarkotykową, antyalkoholową zarówno w placówkach, jak i w Punkcie Konsultacyjnym „Okno” w Tczewie oraz terapią w Ośrodku Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży w Tczewie, a także w Centrum Pomocy Dzieciom w Starogardzie Gdańskim.

W ramach projektu „Pomorskie dzieciom”, który był realizowany do czerwca 2023 r., wychowankowie otrzymywali wsparcie w formie poradnictwa lekarza psychiatry, terapii ruchem, arteterapii oraz uczestnictwa w zajęciach Metodą Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne.

Sprawy kadrowo-administracyjne

Liczba zatrudnionych pracowników – **35 osób**, w przeliczeniu na **33 etaty**, w tym:

- **20 osób** dział socjalny (w tym pedagog i psycholog) – **etatów 20**,
- **15 osób** – dział administracji i obsługi. – **etatów 13**.

Wykonane prace modernizacyjne i remontowe w placówkach:

- Remont schodów wejściowych do budynku Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Narkowach,
- Bieżące odświeżanie pomieszczeń w budynkach zarządzanych przez Centrum.

Prace remontowe do wykonania:

- Wymiana kolejnych okien w PPP, PCPR i CAPO-W przy ul. Wojska Polskiego 6,
- Opaska elewacji wokół budynków przy ul. Wojska Polskiego 6 Tczew,
- Bieżące naprawy i usterki w budynkach administrowanych przez CAPO-W,

- Naprawa balkonów w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Budżet oraz darowizny na rzecz Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych

Budżet CAPO-W w Tczewie na 2023 r. wynosił **3 952 406 zł**.

Pozyskane środki finansowe i rzeczowe od sponsorów i przyjaciół Centrum oraz organizacji pozarządowych wg zestawień: **19 249,99 zł**

- Dary rzeczowe i usługowe – **9 339,99 zł**
- Wpływy z darowizn – **9 910 zł**

Nie ma możliwości wycenienia części darów, więc wsparcie to jest jeszcze większe niż przedstawiona kwota.

Zadania i wnioski

Dalsza intensywna praca z rodziną naturalną oraz dalsza współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

PLACÓWKA OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZA TYPU RODZINNEGO „Familiijny Dom”

Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego „Familiijny Dom” w Tczewie od 1 września 2021 r. jest prowadzona na zlecenie powiatu przez Fundację „Mały Bohater” z siedzibą w Gdańsku. Dom zapewnia całodobową opiekę i wychowanie **8-rgu dzieciom w przedziale wiekowym od 6 do 13 lat**, z uwzględnieniem indywidualnych i niezbędnych potrzeb każdego dziecka. Podopiecznym zapewniony jest prawidłowy proces rozwoju emocjonalnego, kulturalnego, fizycznego, edukacyjnego, resocjalizacji i przygotowania do życia społecznego oraz zawodowego. **Na koniec 2023 r. w placówce przebywało 8 dzieci.**

Tabela nr 8: Ruch wychowanków przebywających w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego w Tczewie w 2023 r.

	Liczba
Stan wychowanków na 31.12.2022 r.	8
Przybyło	0
Ubyło, w tym:	0
Do rodziny naturalnej	0
Usamodzielnienie	0
Inne	0

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Wychowankowie placówek uczęszczają do następujących typów szkół:

szkoła podstawowa: 8 osoby

Status prawny rodziców:

- w stosunku do 2 dzieci rodzice mają ograniczoną władzę rodzicielską;
- w stosunku do 6 dzieci rodzice są pozbawieni władzy rodzicielskiej.

W celu realizacji zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dzieci wolne prawnie są zgłaszane do adopcji.

Organizacja czasu wolnego

W roku 2023 dzieci szkolne uczęszczały na dodatkowe zajęcia sportowe oraz basen. Dzieci starsze uczęszczały na treningi piłki nożnej w klubie UKS Orły oraz do klubu tanecznego Gabi.

Ferie spędziły na półkoloniach organizowanych w szkole. Wakacje całym domem, wraz z opiekunem prawnym, podopieczni wyjechali na 7 dni na Kaszuby oraz uczęszczały ponownie na półkolonie w szkole.

W 2023 r. dzieci kontynuowały uczestnictwo na terenie domu w zajęciach arteterapii oraz Treningu Umiejętności Społecznych. Brały też udział w warsztatach zewnętrznych organizowanych przez Wyższą Szkołę Zdrowia w Gdańsku. Dzieci bardzo chętnie biorą udział w dodatkowych konkursach szkolnych, co wymaga przygotowania się popołudniami w domu. Uczestniczyły też w dodatkowych zajęciach i kółkach zainteresowań typu chór, piłka siatkowa, czy kółko chemiczne. Celebrowane były urodziny i święta. W 2023 r. 4 dzieci przyjęło Sakrament Komunii Świętej. W przydomowym ogrodzie postawiono drewniany domek i huśtawki, gdzie bardzo chętnie i aktywnie dzieci spędzały czas. Zakupiono kolejne rowery oraz rolki. Dzieci bardzo często chodziły na boisko szkolne, gdzie są warunki umożliwiające swobodne korzystanie z tych sprzętów. Dzieci zapraszały do domu koleżanki i kolegów, uczestniczyły w urodzinach rówieśników szkolnych. Brały udział również w kilku warsztatach, czy animacjach zorganizowanych przez PCPR w Tczewie.

Terapia i profilaktyka

W dalszym ciągu prowadzono i kontynuowano zajęcia TUS i arteterapii na terenie domu. Organizowane były zebrania i omawiane trudne dla dzieci sytuacje, wyjaśniane są różne sytuacje, wspólnie szuka się rozwiązań. Przypominano regulamin i zasady panujące w domu. 3 dzieci uczęszcza na zajęcia socjoterapeutyczne i rewalidacyjne na terenie szkoły. 3 podopiecznych bierze udział w zajęciach logopedycznych. 5 dzieci przez cały 2023 r. objęte było obserwacją i pomocą psychiatryczną przez lekarza psychiatrę, do którego dzieci jeżdżą wraz z opiekunem prawnym. Od października 1 podopieczna uczęszcza na prywatną terapię biofeedback oraz terapię psychologiczną. 1 dziecko korzysta z pomocy psychologicznej na terenie szkoły.

Sprawy kadrowo-administracyjne

Liczba zatrudnionych pracowników – 6 osób, w przeliczeniu na pełen etat 3,5 , w tym:

- dyrektor,
- 3 wychowawców,
- księgowa,
- konserwator.

Budżet oraz darowizny na rzecz Placówki

Budżet Placówki na 2023 r. wynosił **508 200 zł, w tym 76 200 to środki własne Fundacji.**

Wielkość dotacji na prowadzenie domu w 2023 r., wynikająca z zawartej umowy, określona została na łączną kwotę **432 000 zł, czyli 4 500 zł na dziecko miesięcznie.**

Pozyskane środki rzeczowe od sponsorów i przyjaciół oraz organizacji pozarządowych. Nie ma możliwości ich wycenienia.

Zadania i wnioski

Dalsza intensywna praca z rodziną naturalną oraz współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Jak wynika z powyższych danych, **na koniec 2023 r. we wszystkich placówkach na terenie powiatu tczewskiego było umieszczonych 51 dzieci.**

Z uwagi na fakt otrzymywania postanowień sądowych dotyczących umieszczenia w placówce opiekuńczo-wychowawczej m. in. liczego rodzeństwa część dzieci przebywało **w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza terenem powiatu** (na terenach miasta Gdańsk, Sopot, gminy miasta Kraków, powiatów: białogardzkiego, kazimierskiego, węgrowskiego, ostródzkiego, kościerskiego, sępoleńskiego, kwidzyńskiego, lipskiego, kartuskiego, szczygieńskiego, zawierciańskiego, sokołowskiego, gołdapskiego, bialskiego, tarnobrzckiego i lęborskiego). **Łącznie w ciągu 2023 r. było to 63 dzieci (na dzień 31.12.2023 r. – 60 dzieci, w ciągu roku umieszczono poza powiatem 15 dzieci),** za które powiat poniósł **koszty w wysokości 4 309 449,90 zł.** Dodatkowo ze względu na schorzenia 3 dzieci (na dzień 31.12.2023 r. – 2 dzieci) przebywało w Regionalnej Placówce Opiekuńczo-Terapeutycznej w Gdańsku. **Koszt utrzymania** w niej dzieci w 2023 r. **wynosił łącznie 214 376,40 zł.**

W ramach zadań PCPR w Tczewie w 2023 r. przeprowadzono jedną planowaną kontrolę w placówce opiekuńczo-wychowawczej – placówka przy ul. Kossaka w Tczewie. Nie stwierdzono poważnych uchybień.

ORGANIZACJA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- **rodzina zastępcza:** spokrewniona, niezawodowa oraz zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna;
- **rodzinny dom dziecka.**

W ramach zadań Dyrektor PCPR w Tczewie przeprowadza kontrole w rodzinach zastępczych, współpracujących z naszym Centrum. W 2023 r. przeprowadzono 14 z planowanych 14 kontroli. W niektórych przypadkach wydano zalecenia pokontrolne dotyczące m. in. uregulowania spraw alimentacyjnych.

PROWADZENIE REJESTRU RODZIN ZASTĘPCZYCH

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, PCPR w Tczewie, z upoważnienia Starosty Tczewskiego, prowadzi rejestr danych o osobach:

- a) zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka;
- b) pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka.

Powyższy rejestr jest na bieżąco aktualizowany i dwa razy w roku przekazywany do Sądu Rejonowego w Tczewie.

FINANSOWANIE RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, na każde umieszczone dziecko, w związku z dokonaną w 2023 r. waloryzacją, przysługuje **świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania**, nie niższe niż:

- **899 zł miesięcznie – w przypadku dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej,**
- **1 361 zł miesięcznie – w przypadku dziecka w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka.**

Rodzina zastępcza dla dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności otrzymuje dodatek w wysokości nie niższej niż kwota **274 zł** miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka.

Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka starosta może przyznać:

- 1) dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka - raz w roku,
- 2) świadczenie na pokrycie:
 - a) niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka - jednorazowo,
 - b) kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki - jednorazowo lub okresowo.

Rodziny zastępcze zawodowe oraz prowadzący rodzinne domy dziecka z tytułu pełnionych funkcji otrzymują wynagrodzenie w kwocie nie niższej niż 4 100 zł miesięcznie. Natomiast rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż 5 084 zł miesięcznie. Świadczenie to podlega waloryzacji.

Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wprowadzającej zmiany w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, na każde dziecko w wieku do 18 roku życia, umieszczone w pieczy zastępczej, rodzinnym domu dziecka oraz placówce opiekuńczo-wychowawczej w 2023 r. **przysługiwał dodatek wychowawczy w wysokości 500 zł na dziecko**. Przyznanie dodatku następuje w drodze decyzji administracyjnej i jest wypłacane ze środków rządowych za pośrednictwem ZUS.

Na koniec 2023 r. z PCPR w Tczewie w ramach zawodowego rodzicielstwa zastępczego współpracowały: 3 rodzinne domy dziecka i 3 rodziny zastępcze zawodowe (w tym 1 specjalistyczna i 1 pogotowie rodzinne).

Ogólna liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na dzień 31.12.2023 r. wynosiła 250. Wypłacono świadczenia na zabezpieczenie podstawowych potrzeb na kwotę 3 157 356,12 zł (z dochodami), świadczenia z tytułu niepełnosprawności dzieci 124 600,51 zł, świadczenia jednorazowe na pokrycie kosztów związanych z przyjęciem dziecka w wysokości 60 600 zł.

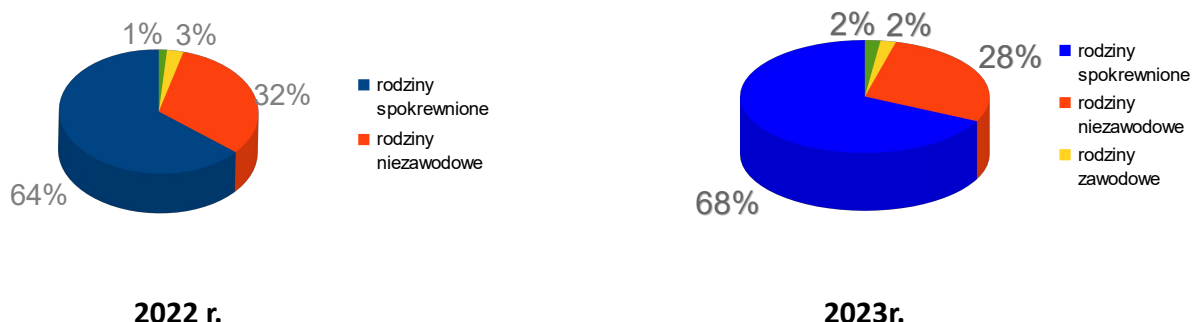
Na wynagrodzenia dla funkcjonujących zawodowych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka przeznaczono 422 779,71 zł, natomiast na wynagrodzenia dla osób zatrudnionych w rodzinach zastępczych do pomocy przy pracach gospodarskich i opiece nad dziećmi (tylko w rodzinach, gdzie przebywa powyżej 3 dzieci) wydatkowano 321 288,91 zł.

Tabela nr 9: Liczba rodzin zastępczych na terenie powiatu tczewskiego i umieszczonych w nich dzieci na dzień 31.12.2022 r. i 2023 r. oraz wielkość wypłaconych świadczeń

Nazwa rodzin zastępczych	Rok 2022			Rok 2023		
	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach	Kwota wypłaconych świadczeń (z dochodami)	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach	Kwota wypłaconych świadczeń (z dochodami)
spokrewnione	96	128	1 263 262,65 zł	101	142	1 520 275,68 zł
niezawodowe	48	64	971 993,88 zł	42	61	1 016 510,69 zł
zawodowe	6	45	706 027,77 zł	6	47	975 006,58 zł
w tym:						
-specjalistyczne	1	6		1	5	
- pogotowie rodzinne	1	11		1	9	
- rodzinny dom dziecka	2	17		3	28	
Razem:	150	237	2 941 284,30 zł	149	250	3 511 792,95 zł

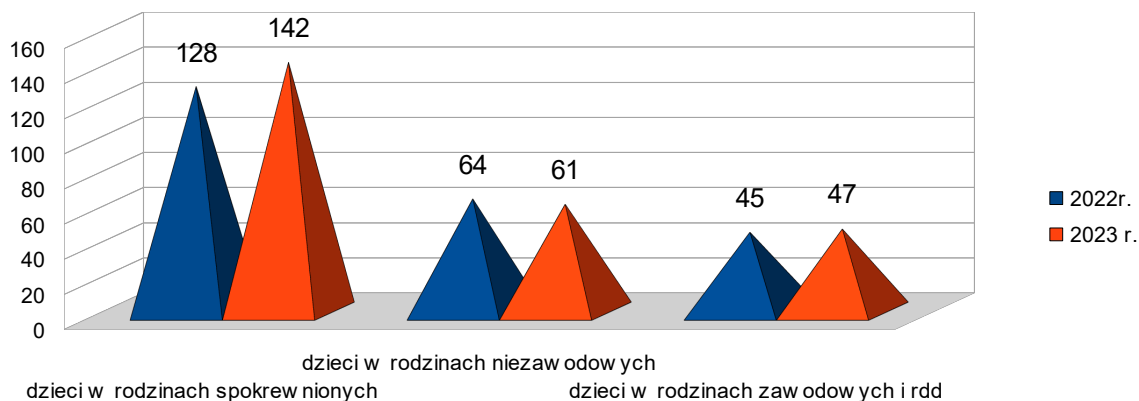
Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Wykres nr 1: Liczba rodzin zastępczych na dzień 31.12.2022 r. i 2023 r.

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Wykres nr 2: Liczba dzieci w rodzinach zastępczych na dzień 31.12.2022 r. i 2023 r.

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

W 2023 r. na podstawie postanowienia sądowego, do rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu trafiło łącznie 78 dzieci. Opuściło ją natomiast 65 dzieci. Z tego:

- powróciło do rodziny naturalnej 4 dzieci,
- zostało umieszczonych w innej rodzinie zastępczej 21 dzieci,
- zostało umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej 6 dzieci,
- zostało przysposobionych 10 dzieci,
- inne 6 dzieci,
- usamodzielniało się 18 osób.

W ramach porozumień zawartych z innymi powiatami (miastami na prawach powiatu) na mocy art. 191 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej powiat tczewski refunduje wydatki oraz otrzymuje dotacje na pokrycie kosztów związanych z pobytem dzieci w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów. I tak:

a) *dzieci z terenu powiatu tczewskiego przebywające w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów (miasto Gdynia, miasto Gdańsk, miasto Warszawa, miasto Łódź, powiat starogardzki, powiat chojnicki, powiat wągrowiecki, powiat nowomiejski, powiat ciechanowski, powiat gdański, powiat tucholski, powiat białogardzki, powiat zgierski, powiat elbląski i powiat lubartowski, powiat kwidziński, powiat wrocławski, powiat prudnicki, powiat świecki i powiat siedlecki), za które nasz powiat ponosił koszty utrzymania (wydatki):*

- ilość rodzin 30 w ciągu roku (na koniec roku 29)
- ilość umieszczonych dzieci 44 w ciągu roku (na koniec roku 41)
- ilość dzieci umieszczonych w 2023 r. 8
- kwota świadczeń 780 795,28 zł

b) *dzieci z terenu innych powiatów (miasto Gdańsk, miasto Gdynia, miasto Łódź, miasto Bydgoszcz, powiat starogardzki, powiat pucki, powiat świecki, powiat kościerski, powiat gdański) przebywające w rodzinach zastępczych na terenie powiatu tczewskiego, za które powiaty te ponosiły koszty utrzymania (dochody):*

- ilość rodzin 20 w ciągu roku (na koniec roku 20)
- ilość umieszczonych dzieci 25 w ciągu roku (na koniec roku 25)
- kwota świadczeń 300 548,70 zł
- koszty objęcia wsparciem koordynatora 20 212,81 zł

Zgodnie z art 191 ust 9 i 10 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, w placówce

opiekuńczo – wychowawczej, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki na opiekę i wychowanie oraz na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie w wysokości 10 % wydatków w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, w drugim roku – 30% i od trzeciego - 50%. Z tego tytułu w 2023 r. do budżetu powiatu wpłynęły środki finansowe w łącznej wysokości **4 672 489,88 zł**, w tym:

a) z tytułu pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych – 3 001 823,21 zł

b) z tytułu pobytu w rodzinach zastępczych – 1 670 666,67 zł.

Realizowanie zadań wynikających z zapewnienia dzieciom pozbawionym opieki pieczy zastępczej rodzinnej wiąże się m. in. z koniecznością wystawiania decyzji administracyjnych. W 2023 r. **wydano łącznie 603 decyzji administracyjnych dotyczących rodzinnej pieczy zastępczej**, w tym dotyczących świadczeń jednorazowych 40 decyzji, przyznających świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka 90 decyzji.

OKRESOWA OCENA SYTUACJI DZIECKA PRZEBYWAJĄCEGO W RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, PCPR w Tczewie, jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej jest zobowiązany do przekazywania do sądu **ocen rodzin zastępczych oraz ocen sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej**. W 2023 r. do sądów właściwych do rozpatrywania sytuacji dzieci zostało przekazanych:

- **87 oceny i opinie dotyczące rodzin zastępczych, w tym 22 opinie o kandydatach,**
- **466 oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.**

WSPARCIE RODZIN ZASTĘPCZYCH I WSPÓŁPRACA Z SĄDEM, OPS-AMI, SZKOŁAMI I INNYMI INSTYTUCJAMI

Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się, na ich wniosek, opieką **koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej**. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pod opieką jednego koordynatora może pozostawać maksymalnie 15 rodzin zastępczych. **W okresie sprawozdawczym PCPR dysponowało 5 etatami koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, na których następowała znaczna rotacja z uwagi na problemy kadrowe.**

Tabela nr 10: Rodziny objęte opieką koordynatora w ciągu roku 2023 r. (dla porównania 2022 r.)

typ rodziny	Rok 2022			Rok 2023		
	liczba rodzin	liczba dzieci w rodzinach	liczba kontaktów	liczba rodzin	liczba dzieci w rodzinach	liczba kontaktów
spokrewniona	36	52	656	48	75	1076
niezawodowa	26	33	428	19	29	501
zawodowa (w tym rodzinny dom dziecka)	6	57	182	7	73	312
Razem:	66*	142	1266	72*	177	1889

**liczba rodzin nie sumuje się, gdyż 2 rodziny pełnią funkcję zarówno rodziny spokrewnionej, jak i niezawodowej*

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

W okresie sprawozdawczym opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej objętych zostało łącznie **72 rodziny, w których przebywało 177 dzieci**. Wsparcie ze strony koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej zapewniono wszystkim zawodowym rodzinom zastępczym oraz rodzinnym domom dziecka. Łącznie w okresie sprawozdawczym miało miejsce **1889 kontaktów** z rodzinami (zarówno wejścia osobiste, jak i kontakty telefoniczne). Dodatkowo pracownicy pozostawali w stałym kontakcie z instytucjami działającymi na rzecz rodziny, a także podejmowali szereg działań związanych z pracą z rodziną biologiczną na rzecz powrotu dziecka pod opiekę rodziców (m. in. organizacja i udział w spotkaniach rodziców z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej). Zainteresowane rodziny uzyskiwały niezbędne wsparcie psychologiczne oraz prawne. **W ramach poradnictwa 133 osoby skorzystały z 206 porad.**

Rodzinom nie objętym wsparciem koordynatora pomoc zapewniali pedagog, pracownik socjalny oraz specjalista pracy z rodziną. Na koniec grudnia 2023 r. pod opieką zatrudnionego pedagoga pozostawały **22 rodziny z 35 dziećmi, specjalisty pracy z rodziną – 45 rodzin z 49 dziećmi, a pracownika socjalnego – 23 rodziny z 24 pełnoletnimi wychowankami rodzinnej pieczy zastępczej.**

W 2023 r. odbyło się 466 posiedzeń zespołów ds. oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.

Na zespoły ds. oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej zapraszano: rodziny zastępcze i biologiczne, przedstawicieli ośrodka adopcyjnego, szkół i przedszkoli, kuratorów sądowych, pracowników socjalnych, asystentów rodzin biologicznych z ośrodków pomocy

społecznej. Spotkania miały na celu ustalenie planu działań, które pozwolą na właściwe funkcjonowanie dzieci w rodzinach zastępczych, przy współudziale zainteresowanych stron, a także przeanalizowanie sytuacji pod kątem możliwości powrotu dzieci do domu rodzinnego.

Zawodowe rodziny zastępcze w 2023 r. korzystały z uprawnienia do 30 dni niesprawowania opieki nad dzieckiem, w związku z wypoczynkiem, dlatego też w w/w okresie zawarto 7 umów na rodzinę pomocową.

W 2023 r. odbyły się dwa spotkania z sędzią Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Tczewie oraz przedstawicielami ośrodków pomocy społecznej terenu powiatu tczewskiego.

ZGŁASZANIE INFORMACJI O WOLNYCH PRAWNIE DZIECIACH DO OŚRODKA ADOPCYJNEGO

Zgodnie z przepisami prawa, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie, jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej, jest zobowiązany do zgłaszania do ośrodka adopcyjnego każdego dziecka wolnego prawnie. **W 2023 r. zgłosiliśmy do adopcji 16 dzieci.** Niestety, często zdarza się, iż sąd decyduje o pozbawieniu rodziców władzy rodzicielskiej, gdy wiek dzieci staje się barierą w ich adopcji. Wówczas pozostają one w pieczy zastępczej aż do uzyskania pełnoletności. Jak już wspomniano powyżej w 2023 r. przysposobionych zostało **10 dzieci.**

ORGANIZOWANIE SZKOLEŃ DLA FUNKCJONUJĄCYCH RODZIN ZASTĘPCZYCH I KANDYDATÓW NA RODZINY ZASTĘPCZE

W roku sprawozdawczym odbyły się dwa szkolenia dla funkcjonujących rodzin zastępczych, w których łącznie uczestniczyło 19 osób.

Nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej prowadzony jest w sposób ciągły. W okresie sprawozdawczym do przeszkolenia programem dla **kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej zakwalifikowano 9 osób. Szkolenie ukończyły wszystkie osoby. Jedna z osób ukończyła szkolenie celem możliwości pełnienia funkcji rodziny pomocowej. Pozyskano jedną nową rodzinę zastępczą niezawodową.** Wydano 2 zaświadczenia kwalifikacyjne.

TWORZENIE WARUNKÓW DO POWSTAWANIA I DZIAŁANIA RODZIN ZASTĘPCZYCH, RODZINNYCH DOMÓW DZIECKA I RODZIN POMOCOWYCH

Podejmowane działania mają na celu wzmocnienie istniejących rodzin. W celu promowania idei rodzicielstwa zastępczego PCPR w Tczewie zamieszcza informacje na swojej stronie

internetowej, wywiesza plakaty, rozpowszechnia ulotki dotyczące rodzinnej pieczy zastępczej, a także nawiązuje kontakty z lokalnymi mediami.

W 2023 r. w ramach obchodów **Dnia Rodzicielstwa Zastępczego** zorganizowano piknik integracyjny dla wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz dla dzieci z placówek publicznych z terenu Ukrainy przebywających na terenie Tczewa (w budynku CAPO-W). Dodatkowo w okresie świąt Wielkanocnych zorganizowano konkurs plastyczny dla dzieci z rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, a z okazji świąt Bożego Narodzenia zorganizowano warsztaty świąteczne, w trakcie których dzieci przygotowały ozdoby świąteczne oraz otrzymały drobne upominki.

FINANSOWANIE ŚWIADCZEŃ ORAZ ORGANIZOWANIE WSPARCIA DLA OSÓB OPUSZCZAJĄCYCH PIECZĘ ZASTĘPCZĄ (USAMODZIELNIENIE WYCHOWANKÓW)

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie, jako realizator ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012 r. w sprawie udzielenia pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie obejmuje pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych pomocą, mającą na celu ich życiowe usamodzielnienie. Osoby, po spełnieniu określonych przepisami wymogów mogą wnioskować o przyznanie pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie.

Świadczenia dla osób usamodzielnianych wynoszą:

1) pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki nie mniej niż **681 zł miesięcznie** i jest przyznawana na czas nauki, do czasu jej zakończenia, nie dłużej niż do 25 r. ż.

2) pomoc pieniężna na usamodzielnienie – uzależniona jest od czasu pobytu dziecka w rodzinie zastępczej bądź placówce opiekuńczo-wychowawczej:

a) w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną - **nie mniej niż 4 486 zł**, jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej 3 lat;

b) w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną:

- **nie mniej niż 8 968 zł** - jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres powyżej 3 lat;

- nie mniej niż 4 486 zł - jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres od 2 do 3 lat,
- nie mniej niż 2 244 zł - jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres poniżej 2 lat, nie krócej jednak niż przez okres 1 roku.

3) pomoc na zagospodarowanie jest wypłacana jednorazowo w wysokości nie niższej niż 2 039 zł, a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności w wysokości nie niższej niż 4 077 zł, pomoc na zagospodarowanie może być przyznana w formie rzeczowej.

Podstawą przyznania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie jest przygotowanie wspólnie z opiekunem, a później realizacja indywidualnego programu usamodzielnienia.

W 2023 r. pomocą pieniężną na kontynuowanie nauki było objętych 26 osób z rodzin zastępczych oraz 10 z placówek opiekuńczo-wychowawczych. Pomocą pieniężną na usamodzielnienie zostało objętych 18 osób z rodzin zastępczych i 4 osób z placówek. Dodatkowo 3 wychowanków rodzin zastępczej oraz 1 placówki opiekuńczo-wychowawczej w 2023 r. otrzymało pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych poprzez dopłatę do opłat za wynajem pokoju lub pokrycie kosztów internatu. Natomiast 2 wychowanków rodzin zastępczych oraz 5 z placówek opiekuńczo-wychowawczych uzyskało pomoc na zagospodarowanie.

Tabela nr 11: Zestawienie pomocy na kontynuację nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie oraz w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych

Rok 2022	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie		Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki		Pomoc na zagospodarowanie		Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych	
	Wychow. rodzin zastępczych	Wychow. placówek	Wychow. rodzin zastępczych	Wychow. placówek	Wychow. rodzin zastępczych	Wychow. placówek	Wychow. rodzin zastępczych	Wychow. placówek
Liczba osób	18	4	26	10	2	5	3	1
Razem	22		36		7		4	
Kwota świadczeń	112 633 zł	28 443 zł	138 805 zł	35 457 zł	6 116 zł	11 462 zł	4 500 zł	600 zł
Razem	141 076 zł		174 262 zł		17 578 zł		5 100 zł	

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Usamodzielniani wychowankowie mogą liczyć także na **wsparcie ze strony pracownika socjalnego oraz specjalistów** (specjalisty pracy z rodziną, psychologa, prawnika, zatrudnionych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie – Wydziale Interwencji Kryzysowej w Tczewie).

REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z RZĄDOWYCH PROGRAMÓW WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

W dniu 21.09.2021 r. Powiat Tczewski podpisał z Województwem Pomorskim umowę o udzielenie grantu w ramach projektu „Pomorskie dzieciom” realizowanego w ramach Poddziałania 6.2.2. Rozwój usług społecznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Termin realizacji poniesienia wydatków w ramach grantu ustalono od dnia **01.10.2021 r. do 31.03.2023 r.**

Grant przyznany został na wsparcie w walce z epidemią COVID-19, tj. wsparcie dzieci i młodzieży zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i osób opuszczających pieczę zastępczą, jak i również wsparcie rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka oraz kadry organizatora rodzinnej pieczy zastępczej pracujących bezpośrednio z rodzinami zastępczymi poprzez działania:

- specjalistyczne wsparcie psychologiczne i psychiatryczne dla wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej;
- bony edukacyjne dla wychowanków opuszczających pieczę rodzinną – celem wsparcia ich w funkcjonowaniu na rynku pracy w dobie epidemii COVID – 19;
- doposażenie pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w sprzęt niezbędny do wykonania pracy zdalnej oraz środki ochrony indywidualnej;
- warsztaty edukacyjne dla pracowników systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

W projekcie uczestniczyło 56 osób, w tym 48 wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej i 7 pracowników.

Na realizację zadania pozyskano łącznie 196 250 zł, w tym 185 347,22 zł ze środków europejskich oraz 10 902,78 zł ze środków budżetu państwa. Do końca projektu, tj. marca 2023 r. wykorzystano narastająco kwotę **122 955,28 zł (poza budżetem PCPR).**

W 2023 r. **pozyskano na podstawie umowy nr 19/P/2023 o realizację zadania określonego w rządowym programie wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2023 r.,** zawartej pomiędzy Wojewodą Pomorskim a Powiatem Tczewskim **kwotę 81 120 zł,** z przeznaczeniem na realizację zadania – dofinansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi od wynagrodzeń zawodowych rodzin zastępczych, w tym pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego oraz rodzinnych domów dziecka, przysługujących w okresie od 1.06.2023 r. do 31.12.2023 r. Kwotę wydatkowano na refundację wypłaconych w tym okresie wynagrodzeń.

Wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej i systemu pieczy zastępczej

1. Prowadzenie działań na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego.
2. Pozyskiwanie środków na realizację działań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
3. Realizacja Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w powiecie tczewskim oraz Powiatowego Programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej w powiecie tczewskim.
4. Utrzymywanie na wysokim poziomie specjalistycznego poradnictwa.
5. Pomoc w uzyskaniu mieszkań z zasobów gminy dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej oraz dla młodzieży opuszczającej MOW.
6. Pozyskiwanie środków na realizację programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową.
7. Działania umożliwiające realizację zadania w zakresie możliwości kierowania mieszkańek powiatu tczewskiego do domu samotnej matki.
8. Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Tczewskim.
9. Poprawa bazy lokalowej naszej jednostki (m. in. niewystarczająca powierzchnia składnicy akt i pozostałych pomieszczeń, brak odpowiedniego pokoju do spotkań rodziców biologicznych z dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej).
10. Wzmacnianie kompetencji zawodowych kadry.

III. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU REHABILITACJI SPOŁECZNEJ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

REHABILITACJA SPOŁECZNA - ma na celu umożliwienie osobom z niepełnosprawnością uczestnictwa w życiu społecznym i realizowana jest przede wszystkim przez wyrabianie zaradności osobistej oraz pobudzenie aktywności społecznej. Rehabilitacja społeczna, to także likwidacja barier, w szczególności architektonicznych, technicznych oraz w komunikowaniu się i dostępu do informacji, kształtowanie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Jednym z zasadniczych celów rehabilitacji społecznej jest zapewnianie osobom z niepełnosprawnością, żyjącym w niedostatku, między innymi z powodu braku własnych źródeł dochodu lub ich niewystarczającej wysokości, życia na poziomie umożliwiającym zaspokojenie

podstawowych potrzeb oraz zabezpieczenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego.

Należy pamiętać, że dofinansowanie niektórych zadań z zakresu rehabilitacji społecznej wymaga także posiadania własnych środków finansowych osoby z niepełnosprawnością.

DOFINANSOWANIE DO ZAOPATRZENIA W SPRZĘT REHABILITACYJNY, PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE I ŚRODKI POMOCNICZE

Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla osób z niepełnosprawnością realizowane jest ze środków PFRON.

Adresatami programu są osoby z orzeczoną niepełnosprawnością (legitymujące się orzeczeniem traktowanym na równi z tymże orzeczeniem), których średni miesięczny dochód nie przekracza:

- **50% przeciętnego wynagrodzenia** w przeliczeniu na jednego członka rodziny we wspólnym gospodarstwie domowym;
- **65 % przeciętnego wynagrodzenia** w przypadku osób samotnych;

Wysokość dofinansowania zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze wynosi :

- **100 %** udziału własnego osoby niepełnosprawnej w kosztach nabycia lub naprawy przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, przy których zakupie zgodnie z rozporządzeniem taki udział jest wymagany,
- **do 150 %** sumy kwoty limitu wymienionego w Rozporządzeniu oraz wymaganego udziału własnego osoby niepełnosprawnej w zakupie przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, jeżeli cena zakupu jest wyższa niż ustalony limit.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie może objąć dofinansowaniem zakup przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych tylko te osoby z niepełnosprawnością, które uzyskały dofinansowanie z NFZ.

Inaczej sytuacja wygląda przy dofinansowaniu zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, tzn. niejednokrotnie sprzęt taki nie jest refundowany przez NFZ i aby móc go dofinansować, lekarz specjalista prowadzący pacjenta zobowiązany jest do wystawienia zaświadczenia potwierdzającego potrzebę prowadzenia rehabilitacji w warunkach domowych przy użyciu tego właśnie sprzętu. Dofinansowanie ze środków PFRON obejmuje do 80 % wartości zakupionego sprzętu.

Tabela nr 12: Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom z niepełnosprawnością w 2023 r. (w celach porównawczych dane z 2022 r.)

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	WNIOSKI ZŁOŻONE W 2022 R.		WNIOSKI ZŁOŻONE W 2023 R.	
		LICZBA	KWOTA W PEŁNYCH ZŁ	LICZBA	KWOTA W PEŁNYCH ZŁ
1.	Złożone wnioski	708*	x	933*	x
2.	Zawarte umowy ogółem	21	x	23	x
3.	Wypłacone dofinansowania ogółem (razem z umowami) wg ilości wnioskodawców	434*	783 605	536*	1 030 559
4.	W tym: dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej (z poz. 3)	46	96 276	61	146 958
5.	W tym: dla mieszkańców wsi (z poz. 3)	141	250 375	156	302 366
6.	W tym: dla kobiet (z poz. 3)	221	379 646	265	463 186

*Zaznaczyć należy, że rozbieżność między ilością wniosków a wypłaconym dofinansowaniem wg ilości wnioskodawców wynika z faktu, iż 1 osoba mogła złożyć kilka wniosków

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

DOFINANSOWANIE DO UCZESTNICTWA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ W TURNUSACH REHABILITACYJNYCH

Następnym z zadań realizowanym ze środków PFRON są turnusy rehabilitacyjne, stanowiące zorganizowaną formę aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, m. in. przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu.

O dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego mogą się ubiegać osoby posiadające aktualne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (lub zaliczone do jednej z grup inwalidzkich) oraz rodzice lub opiekunowie dzieci niepełnosprawnych (dla dziecka z opiekunem). Czas trwania turnusu wynosi 14 dni.

Wysokość dofinansowania naliczana jest na podstawie Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie turnusów rehabilitacyjnych i kształtują się następująco:

- **30 % przeciętnego wynagrodzenia** – dla osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności, osoby w wieku do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osoby niepełnosprawnej w wieku 16 – 24 lat uczącej się i niepracującej;

- **27 % przeciętnego wynagrodzenia** – dla osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności;
- **25% przeciętnego wynagrodzenia** – dla osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności;
- **20 % przeciętnego wynagrodzenia** – dla opiekuna osoby niepełnosprawnej;
- **20 % przeciętnego wynagrodzenia** – dla osoby niepełnosprawnej zatrudnionej w zakładzie pracy chronionej, niezależnie od posiadanego stopnia niepełnosprawności.

Tabela nr 13: Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych w 2023 r. (w celach porównawczych dane z roku 2022)

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	WNIOSKI ZŁOŻONE W 2022 R.		WNIOSKI ZŁOŻONE W 2023 R.	
		LICZBA	KWOTA W PEŁNYCH ZŁ	LICZBA	KWOTA W PEŁNYCH ZŁ
1.	Liczba osób ubiegających się o dofinansowanie wraz z opiekunami	632	x	815	X
2.	Liczba opiekunów (z poz. 1)	148	x	195	X
3.	Przyznane dofinansowanie (liczba osób wraz z opiekunami)	485	752 620	519	877 387
4.	Ogółem wypłacone dofinansowanie (poz. 5+6+7+8+9)	483	752 620	436	753 486
5.	Z tego: dorośli niepełnosprawni z zakładów pracy chronionej	2	2 398	3	4 041
6.	Pozostali dorośli niepełnosprawni	351	587 592	294	545 561
7.	Dzieci i młodzież niepełnosprawna	17	28 957	27	52 944
8.	Opiekunowie dorosłych osób niepełnosprawnych	96	114 504	86	116 989
9.	Opiekunowie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	17	19 169	26	33 951
10.	W tym: <i>mieszkańcy wsi</i> (z poz. 4)	63	102 083	109	198 364
11.	W tym: <i>kobiety</i> (z poz. 4)	239	396 928	210	378 934

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

DOFINANSOWANIE DO LIKWIDACJI BARIER ARCHITEKTONICZNYCH, TECHNICZNYCH I W KOMUNIKOWANIU SIĘ

Likwidacja barier, w ogólnym tego pojęcia znaczeniu ma na celu umożliwienie w znacznym stopniu lub ułatwienie osobie z niepełnosprawnością wykonywanie podstawowych, codziennych czynności, czy też kontaktów z otoczeniem.

Barierę funkcjonalną, to brak dostępności lub utrudnienie w korzystaniu przez osobę z niepełnosprawnością z przestrzeni życiowej człowieka. Na przestrzeń życiową człowieka składa się architektura, urbanistyka, komunikowanie się, transport oraz urządzenia techniczne. Udostępnianie przestrzeni życiowej poprzez likwidację barier daje możliwość aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i jest warunkiem integracji społecznej.

Likwidacja barier architektonicznych i technicznych w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością, to wszelkie prace adaptacyjne, budowlane i instalacyjne zgodne z prawem budowlanym, zmierzające do dostosowania pomieszczeń mieszkalnych lub sanitarnych wraz z ich wyposażeniem oraz dogodnego dojścia do mieszkania w celu stworzenia jak najlepszych warunków dla osoby z niepełnosprawnością. Działania mające na celu likwidację barier architektonicznych skierowane są głównie do osób, które mają trudności w poruszaniu się.

Barierę w komunikowaniu się, to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobom z niepełnosprawnością swobodne porozumiewanie się i przekazywanie informacji. Uprawnieni do korzystania z dofinansowania są niepełnosprawni, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z ich niepełnosprawności (dotyczy to w szczególności osób z dysfunkcją narządu słuchu i mowy oraz wzroku).

Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych nie przysługuje osobom z niepełnosprawnością, które w ciągu trzech lat przed złożeniem wniosku uzyskały odpowiednio na te cele dofinansowanie ze środków Funduszu.

Wysokość dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych wynosi **do 95%** kosztów przedsięwzięcia, nie więcej niż wysokość piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.

Wniosek o dofinansowanie ze środków Funduszu można składać w dowolnym czasie.

Najczęstszymi zadaniami wykonywanymi w ramach likwidacji barier architektonicznych i technicznych była adaptacja łazienki w celu dostosowania do potrzeb osoby niepełnosprawnej.

W przypadku likwidacji barier w komunikowaniu się dofinansowania najczęściej udzielano na następujące zadania:

- zakup sprzętu komputerowego,
- zakup oprzyrządowania do komputera,
- zakup specjalistycznego oprogramowania dla osób z dysfunkcją narządu słuchu/mowy.

Tabela nr 14: Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w 2023 r. (w celach porównawczych dane z 2022 r.)

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	WNIOSKI ZŁOŻONE W 2022 R.		WNIOSKI ZŁOŻONE W 2023 R.	
		LICZBA	KWOTA W PEŁNYCH ZŁOTYCH	LICZBA	KWOTA W PEŁNYCH ZŁOTYCH
1.	Złożone wnioski	74	800 089	94	1 060 075
2.	Zawarte umowy ogółem	63	535 721	79	655 430
3.	Wyplacone dofinansowania ogółem(7+8+9)	60	473 775	77	590 371
4.	W tym: dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	20	158 271	19	83 827
5.	W tym: dla mieszkańców wsi	14	120 139	23	192 617
6.	W tym: dla kobiet	22	152 269	37	250 771
7.	z tego: na bariery architektoniczne	23	286 997	25	420 463
8.	z tego: na bariery w komunikowaniu się	26	66 524	43	113 115
9.	z tego: na bariery techniczne	11	120 254	9	56 793

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

DOFINANSOWANIE TWORZENIA I DZIAŁALNOŚCI WARSZTATÓW TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Warsztaty terapii zajęciowej zostały powołane do życia ustawą o zatrudnianiu i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych z dnia 9 maja 1991 r.

Zgodnie z art. 10a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych: „1. Warsztat terapii zajęciowej oznacza wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówkę stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. 2. Realizacja przez warsztat celu, o którym mowa w ust. 1 odbywa się przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej, zmierzających

do rozwijania: 1) umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, 2) psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy”.

W 2023 r. na terenie powiatu tczewskiego działały **trzy warsztaty terapii zajęciowej** prowadzone przez:

- 1. Koło Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym w Tczewie** ul. Wigury 84 - prowadzące warsztaty dla **40 uczestników**,
- 2. Stowarzyszenie Na Rzecz Szkolnictwa Specjalnego w Tczewie** ul. Grunwaldzka 1 – prowadzące warsztaty dla **20 uczestników**,
- 3. Caritas Diecezji Pelplińskiej w Pelplinie ul. Sambora 28** – prowadzący warsztaty dla **25 uczestników**.

Na podstawie art. 48 ust 1 pkt 1 ustawy o rehabilitacji (...) **PFRON przekazał** Powiatowi **środki finansowe** przypadające według algorytmu na realizację zadania dot. dofinansowania kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej w 2023 r. w wysokości **2 507 160 zł (wtz wykorzystały 2 506 860,50 zł)**. W 2023 r. roczny koszt utrzymania jednego uczestnika warsztatów finansowany przez PFRON wynosił 29 496 zł. **Powiat tczewski** nadal **partycypował** w kosztach ponoszonych na działalność warsztatów terapii zajęciowej, na naszym terenie. Zgodnie z art. 68c ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych maksymalne dofinansowanie ze środków funduszu kosztów działalności wtz wynosiło **90 %** tych kosztów, pozostałe **10 % dofinansowywał Powiat Tczewski** (była to kwota 278 630 zł).

Zgodnie z umowami zawartymi pomiędzy Zarządem Powiatu a jednostką prowadzącą warsztat, Starostwo dofinansowało działalność warsztatów **dotacją podmiotową** w łącznej kwocie **295 020 zł (3 278 zł na osobę rocznie)**, a także refundowało koszty uczestnictwa w warsztatach pięć mieszkańców naszego powiatu, którzy uczestniczą w warsztatach poza powiatem: na terenie powiatu starogardzkiego trójka uczestników (dotacja w wysokości 9 834 zł), na terenie powiatu gdańskiego dwie osoby (dotacja w wysokości 6 556 zł).

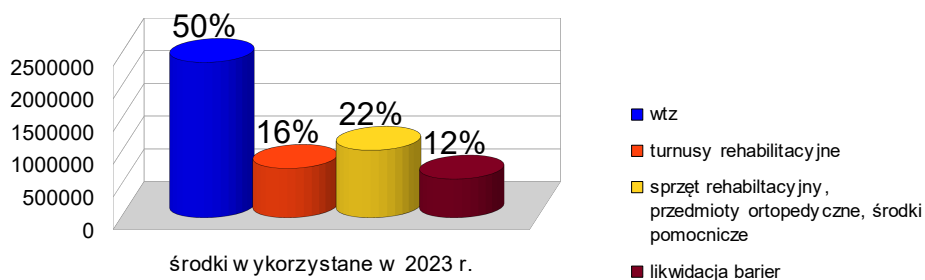
Tabela nr 15: Podsumowanie wykorzystania środków finansowych PFRON na rehabilitację społeczną w 2023 r.

Lp.	Rodzaj zadania	Wysokość środków określonych w uchwale Rady Powiatu (w zł)	Wysokość środków wykorzystanych w roku 2023 (w zł)
1.	dofinansowanie kosztów działalności wtz	2 507 160,00 zł	2 506 860,50 zł
2.	inne zadania realizowane przez PCPR z zakresu rehabilitacji społecznej: w tym - dofinansowanie ON i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych - dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze - dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	2 419 413,00 zł	2 374 416,26 zł w tym 753 486,00 zł 1 030 559,46 zł 590 370,80 zł
	Razem:	4 926 573,00 zł	4 881 276,76 zł

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Niewykorzystane środki finansowe (45 296,24 zł – głównie z rozliczeń likwidacji barier architektonicznych) zostały zwrócone na konto PFRON.

Wykres nr 4: Wykorzystanie środków finansowych PFRON w 2023 r. na rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

**PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ ZMIERZAJĄCYCH DO OGRANICZANIA SKUTKÓW
NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI**

POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Praca zespołu w liczbach

Tabela nr 16: Liczba złożonych wniosków w 2023 r. (dla porównania 2022 r.)

Liczba złożonych wniosków	Rok 2022	Rok 2023
osoby do 16 roku życia	439	383
osoby powyżej 16 roku życia	3682	4208
Ogółem:	4121	4591

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

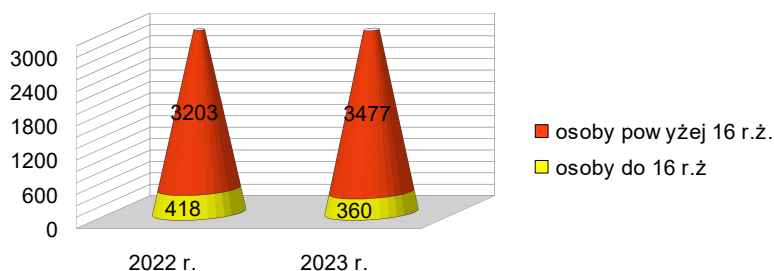
Zauważyć można **spadek** liczby złożonych wniosków w stosunku do roku poprzedniego dla osób do 16 roku życia o 56 wniosków oraz **znaczący wzrost** liczby złożonych wniosków dla osób pow. 16 roku życia o 526 wniosków.

Tabela nr 17: Liczba orzeczeń wydanych w 2023 r. (dla porównania 2022 r.)

Liczba wydanych orzeczeń	Rok 2022	Rok 2023
osoby do 16 roku życia	418	360
osoby powyżej 16 roku życia	3203	3477
Ogółem:	3621	3837

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Wykres nr 5: Liczba wydanych orzeczeń

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

W 2023 r. nastąpił **spadek** wydanych orzeczeń dla osób do 16 roku życia o **58 orzeczeń**, zaś dla osób powyżej 16 roku życia liczba orzeczeń **wzrosła o 274** (w stosunku do roku poprzedniego).

Tabela nr 18: Liczba wydanych legitymacji

Liczba wydanych legitymacji	Rok 2022	Rok 2023
osoby do 16 roku życia	130	131
osoby powyżej 16 roku życia	1012	1387
Ogółem:	1142	1518

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Nastąpiło **znaczne zwiększenie liczby wydanych legitymacji**, w stosunku do ubiegłego roku **o 376 sztuk**, co wynika ze wzrostu wydanych orzeczeń.

Okres ważności legitymacji nie jest jednak dłuższy niż: **5 lat** – w przypadku legitymacji dokumentujących niepełnosprawność (osoby do 16 roku życia), **10 lat** – w przypadku legitymacji dokumentujących stopień niepełnosprawności wystawionych osobom, które nie ukończyły 60 lat.

Jeżeli osoba niepełnosprawna posiada więcej niż jedno orzeczenie o niepełnosprawności, o stopniu niepełnosprawności lub o wskazaniach do ulg i uprawnień, legitymację wystawia się na podstawie ostatniego orzeczenia. **Za duplikat legitymacji opłata wynosi 15 zł.**

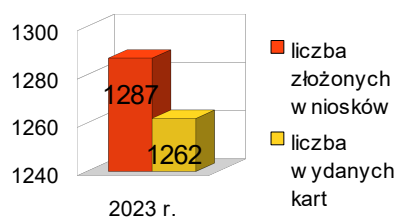
Tabela nr 19: Karty parkingowe

Treść	osoby niepełnosprawne		placówki	
	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2022	Rok 2023
liczba złożonych wniosków	951	1 287	8	5
liczba wydanych kart parkingowych	973	1 262	8	5

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

W stosunku do roku ubiegłego **wzrosła liczba złożonych wniosków i wydanych kart parkingowych**, co ponownie wynika ze wzrostu liczby wydanych orzeczeń.

Wykres nr 6: Liczba złożonych wniosków i wydanych kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

WYDATKI NA DZIAŁALNOŚĆ POWIATOWEGO ZESPOŁU DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W 2023 ROKU:

1. Wydatki ogółem: 757 599 zł

w tym:

- ♦ umowy cywilnoprawne i wynagrodzenia (z pochodnymi): 640 799 zł
- ♦ wydatki pozostałe: 116 800 zł

2. Wielkość wydatków z budżetu Wojewody: 757 599 zł

3. Koszt wydania jednego orzeczenia: 195,86 zł

Pozyskano **dodatkowe środki** na funkcjonowanie Zespołu w wysokości: **37 600 zł, z wnioskowanej kwoty 79 730 zł.**

Na realizację zadań dotyczących złożonych wniosków przez mieszkańców Ukrainy, którzy zamieszkali na terenie powiatu tczewskiego w związku z konfliktem zbrojnym, z **Funduszu Pomocy Ukrainie otrzymaliśmy kwotę 1 446 zł (wydano łącznie tylko 7 orzeczeń).**

ZMIANY W PRZEPISACH PRAWNYCH

W Dzienniku Ustaw z dnia 5 maja 2023 r. ogłoszono ustawę z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 852), która w art. 23 regulowała ważność orzeczeń o niepełnosprawności/stopniu niepełnosprawności, zaś w art. 24 ważność kart parkingowych. W wymienionej ustawie uchylono także art 15h ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2021 r. poz.2095 ze zm.). Podany w ustawie przepis uchylający wszedł w życie po upływie 3 miesięcy po dniu ogłoszenia ustawy, a zatem w dniu 6 sierpnia 2023 r. Uchylony przepis art. 15h nie spowodował jednak automatycznej utraty ważności wszystkich orzeczeń wydanych na czas określony, których termin ważności został przedłużony na podstawie wskazanego przepisu. Zgodnie z jego treścią utrata ważności orzeczeń będzie następowała etapowo, w sposób wskazany w tym przepisie.

Z dniem 1 lipca 2023 r. Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 14 czerwca 2023 r. został odwołany na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stan zagrożenia epidemicznego. Pomimo tego, orzeczenia nadal zachowały ważność na podstawie wskazanego wyżej przepisu, w którym przewidziano przedłużenie ważności orzeczeń do upływu 60 dni od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego. Natomiast od dnia wejścia w życie art. 10 oraz art. 23 ustawy dnia

9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji oraz niektórych innych ustaw, tj. od dnia 6 sierpnia 2023 r. okres ważności orzeczeń określa art. 23 tej ustawy.

Kolejna zmiana przepisów nastąpiła w dniu 30 grudnia 2023 r., kiedy to weszła w życie ustawa z dnia 19 grudnia 2023 r. o szczególnych rozwiązaniach służących zachowaniu ważności niektórych orzeczeń o niepełnosprawności oraz orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (Dz.U. z 2023 r. poz. 2768), zawierająca regulacje normujące zasady przedłużenia ważności orzeczeń wydanych na czas określony przez zespoły orzekające. Po raz kolejny zostały przesunięte terminy ważności orzeczeń do 30 września 2024 r. w zależności od daty utraty ważności posiadanego obecnie orzeczenia.

WNIOSKI

Liczne zmiany przepisów spowodowały duże zamieszanie wśród klientów. Zdecydowanie wzrosła liczba składanych wniosków o wydanie orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Czas oczekiwania na rozpatrzenie wniosków wydłużył się do 5 miesięcy. W celu zniwelowania czasu oczekiwania zwiększono liczbę posiedzeń składów orzekających, co spowodowało wzrost wydatków na realizację zadań i perspektywę zawieszenia pracy zespołu ze względu na brak środków finansowych.

W **miesiącu kwietniu 2023** roku złożono do Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Gdańsku pismo w sprawie szacowanej kwoty niedoboru środków finansowych na rok 2023. Do końca roku otrzymano jedynie 47 % środków wnioskowanych. O dodatkowe wsparcie finansowe zwrócono się do Zarządu Powiatu w Tczewie, nasze pismo zostało przesłane do Wojewody Pomorskiego i pozostało bez odpowiedzi.

Z powodu braku środków i płynności finansowej, w miesiącu październiku zaszła konieczność ograniczenia ilości posiedzeń składów orzekających, co niestety nie zmniejszyło czasu oczekiwania na rozpatrzenie wniosków.

Znaczący wzrost ilości składanych wniosków spowodowany jest odwołaniem stanu zagrożenia epidemicznego, gdzie część orzeczeń straciła ważność, a także wprowadzanymi ulgami dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (np. dostęp do lekarzy specjalistów, ulga energetyczna, opłaty za parking).

W nowym roku budżetowym 2024 planuje się ponowne zwiększenie liczby posiedzeń, co być może spowoduje, że w I kwartale 2024 r. uda się zniwelować okres oczekiwania na wydanie orzeczeń o stopniu niepełnosprawności.

Ważnym jest fakt, iż **pomimo zwiększonej ilości składanych wniosków i ograniczonych**

środków finansowych realizowano zadania w sposób ciągły, nie dopuszczając do zawieszenia orzecznictwa, co pozwoliło na rzetelną obsługę klientów Powiatowego Zespołu.

IV. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy, w tym interwencji kryzysowej i poradnictwa specjalnego realizowane są przez Wydział Interwencji Kryzysowej, będący integralną częścią PCPR w Tczewie. Dane dotyczące pracy WIK oraz realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową zostały przytoczone we wcześniejszej części opracowania.

Realizując zapisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej Powiat zobowiązany jest do opracowania i realizacji powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej, a także do opracowania i realizacji programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową, programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy domowej oraz programu psychologiczno-terapeutycznego dla sprawców przemocy domowej.

W związku z powyższym, wymagany Program został przyjęty uchwałą nr XXII/156/2020 Rady Powiatu Tczewskiego z dnia 29 września 2020 r. w sprawie przyjęcia **Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2023**. Załącznikami do w/w Programu są Powiatowy Program działań profilaktycznych mających na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą oraz Powiatowy Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową na terenie powiatu tczewskiego. W Programie wyznaczono cel główny, jakim jest ograniczenie zjawiska i skutków przemocy w rodzinie. Ustalono 4 cele szczegółowe: Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz promowanie zachowań alternatywnych wobec przemocy; Podnoszenie jakości pracy służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie; Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań w zakresie udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie; Redukcja zachowań agresywnych i nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów oraz sporów rodzinnych bez użycia przemocy.

W 2023 r. został opracowany Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony

Ofiar Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030, wraz z załącznikami, które stanowią Powiatowy Program działań profilaktycznych mających na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą, Powiatowy Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową oraz Powiatowy Program oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową. Został on poddany konsultacjom społecznym. W styczniu 2024 r. został on przyjęty Uchwałą Nr z dnia Rady Powiatu Tczewskiego. Tutaj główny cel określono jako ograniczenie zjawiska i skutków przemocy domowej. Cele szczegółowe to: zapewnienie wsparcia osobom doznającym przemocy domowej; Korygowanie zachowań niepożądanych u sprawców przemocy domowej; Podnoszenie jakości pracy służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej; Działania informacyjno-edukacyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

PCPR w Tczewie rok rocznie przygotowuje raport z ich realizacji, na podstawie pozyskanych danych. Raport ten stanowi załącznik nr 2 do niniejszego sprawozdania.

Wspomnieć należy, że na terenie powiatu tczewskiego nie funkcjonuje specjalistyczny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy domowej. W ramach współpracy, w razie konieczności osobie wskazuje się możliwość ubiegania się o pobyt w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Rusocinie.

V. REALIZACJA DZIAŁAŃ NA RZECZ DZIECI Z UKRAINY

Od dnia 9 lipca 2022 r., za zgodą władz powiatu tczewskiego, na terenie powiatu tczewskiego (w pomieszczeniach po dawnym Domu Dziecka przy ul. Wojska Polskiego 6 w Tczewie) przebywają dzieci z opiekunami z placówek publicznych obwodu Czernihowskiego z Ukrainy. W 2023 r. dzięki wsparciu finansowemu darczyńców dysponowano środkami finansowymi na zorganizowanie atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego (wycieczki Aquaparku i Centrum Przygody SENSEI w Żuławce oraz pobyt na obozie harcerskim). Dodatkowo zorganizowano imprezę integrującą dzieci z Ukrainy z dziećmi z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu tczewskiego. Był to piknik z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego. W celu zaakcentowania Świąta Bożego Narodzenia zorganizowano spotkanie wigilijne, połączone z degustacją tradycyjnych potraw ukraińskich.

W ciągu 2023 r., zgodnie z rozkazem władz ukraińskich, część dzieci powróciło na teren Ukrainy. Na dzień 31.12.2023 r. na naszym terenie przebywało 25 dzieci z 3 opiekunkami-nauczycielkami, z miejsc, z których dzieci pochodzą. Zgodnie z przepisami ukraińskimi opiekunowie

przebywają w Polsce rotacyjnie.

Na pokrycie podstawowych potrzeb dzieci (w tym zakwaterowanie i wyżywienie) Powiat Tczewski otrzymuje fundusze z Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego. Ich rozliczaniem zajmuje się Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tczewie, jako administrator budynku.

VI. INFORMACJA Z PRZEBIEGU WYKONANIA BUDŻETU

REALIZACJA PLANU DOCHODÓW

Plan dochodów ogółem wynosi **4.784.499,00 zł**, wykonanie **4.806.096,98 zł**, tj. 100,45%

Planowane dochody w **rozdziale 85218** w wysokości **104.648,00 zł** wykonano **127.169,65 zł**, co stanowi 121,49 % środków zaplanowanych.

Dochody budżetowe Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie pochodzą z następujących źródeł:

- odsetki bankowe - **§ 0920** plan w wysokości **8.000,00 zł** wykonano **3.105,43 zł**,
- wpływy z różnych dochodów - **§ 0970** plan **96.678,00 zł** wykonano na poziomie **124.064,22 zł**, tj. 128,33%:

- a) wynagrodzenie dla płatnika z tytułu terminowego odprowadzania podatku dochodowego i ubezpieczeń społecznych w kwocie **813,01 zł**,
- b) dochody z tytułu realizacji zadań ze środków PFRON, z których 2,5% środków wykorzystanych przeznaczonych jest na obsługę w kwocie **123.251,21 zł**.

Dochody w rozdziale **85508 § 0920** wpływy z pozostałych odsetek. Plan w wysokości **53,00 zł**, wykonanie w kwocie **52,95 zł**.

Dochody w rozdziale **85508 § 0940** wpływy z rozliczeń/zwrot z lat ubiegłych. Plan w wysokości **7.279,00 zł**, wykonanie w kwocie **7.278,32 zł**, tj. 100%.

Dochody w rozdziale **85508 § 0970** wpływy z różnych dochodów. Plan w wysokości **1.670.666,00 zł**, wykonano w kwocie **1.669.772,84 zł**, tj. 99,95% z tytułu odpłatności Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej za pobyt dzieci w rodzinie zastępczej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Dochody w rozdziale **85510 § 0970** wpływy z różnych dochodów. Plan w wysokości **3.001.823,00 zł**, wykonano w kwocie **3.001.823,22 zł**, tj. 100% z tytułu odpłatności Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo wychowawczych.

REALIZACJA PLANU WYDATKÓW

ROZDZIAŁ 85213 – SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA ZDROWOTNE ZA OSOBY POBIERAJĄCE NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ ZA OSOBY UCZESTNICZĄCE W ZAJĘCIACH W CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Plan wydatków w wysokości **777,00 zł**, wykonanie **153,15 zł**, tj. 19,71% planu. W strukturze wykonania 100% wydatków ogółem to wydatki poniesione na ubezpieczenia zdrowotne dla cudzoziemców.

Zobowiązania niewymagalne na koniec okresu sprawozdawczego nie występują.

Niewykonanie planu w 100% spowodowane uzyskaniem uprawnień osoby do ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu zatrudnienia.

ROZDZIAŁ 85218 - POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE

Plan wydatków w wysokości **1.486.628,00 zł**, wykonanie **1.486.477,78 zł**, tj. 100% planu. W strukturze wykonania 83,23% (**1.237.236,02 zł**) wydatków ogółem to płace i pochodne, tj. 100 % wykonania do planu. Pozostały udział 16,77 % (**249.241,76 zł**) wydatków ogółem to wydatki rzeczowe na bieżące utrzymanie tj: 99,94 % w stosunku do planu.

Zobowiązania na koniec okresu sprawozdawczego wynoszą **127.141,30 zł** z tytułu składek ZUS, podatku dochodowego, dodatkowego wynagrodzenia rocznego, składek PPK , zakupu wody EDEN oraz usług pocztowych.

W zakresie remontów plan wydatków w wysokości **5.000,00 zł** , wykonanie **4.999,95 zł**, tj. 100% wykonania do planu. Wydatki dotyczyły konserwacji i naprawy kserokopiarek, drukarek.

Nie przeprowadzono zadań inwestycyjnych, zakupów inwestycyjnych.

ROZDZIAŁ 85220 – WYDZIAŁ INTERWENCJI KRYZYSOWEJ

Plan wydatków w wysokości **367.767,00 zł** , wykonanie **367.756,22 zł**, tj. 100 % planu. W strukturze wykonania 85,75% (**315.362,37 zł**) wydatków ogółem to płace i pochodne, tj. 100% wykonania do planu. Pozostały udział 14,25 % (**52.393,85 zł**) wydatków ogółem to wydatki rzeczowe na bieżące utrzymanie ,tj. 99,98% w stosunku do planu.

Zobowiązania na koniec okresu sprawozdawczego wynoszą **33.098,91 zł** z tytułu składek ZUS, podatku dochodowego, składek PPK, dodatkowego wynagrodzenia rocznego.

ROZDZIAŁ 85231 - POMOC DLA CUDZOZIEMCÓW

Plan wydatków w wysokości **57.768,00 zł** wykonanie **56.144,00 zł**, tj. 97,19%. W strukturze wykonania 100% wydatków ogółem to wydatki poniesione na pomoc pieniężną dla cudzoziemców.

ROZDZIAŁ 85321 - POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZĘKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Plan wydatków w wysokości **757.600 zł** , wykonanie **757.599,47 zł**, tj. 100% planu. W strukturze wykonania ogółem 84,58% (**640.799,00 zł**) to wydatki poniesione na wynagrodzenia osobowe i umowy zlecenia wraz z pochodnymi zawarte z członkami komisji orzekającej o stopniu niepełnosprawności, tj.: z lekarzami, doradcami zawodowym, pracownikami socjalnymi, pedagogiem, psychologiem, pracownikiem obsługi oraz umowy z lekarzami.

Pozostałe 15,42% wydatków ogółem (**116.800,47 zł**) to wydatki poniesione na bieżące utrzymanie (materiały biurowe, wyposażenie, usługi pocztowe i telekomunikacyjne, podatek od nieruchomości, ZFŚS).

Zobowiązania niewymagalne na koniec okresu sprawozdawczego wynoszą **35.908,92 zł** z tytułu składek ZUS, podatku dochodowego, dodatkowego wynagrodzenia rocznego oraz orzekania o niepełnosprawności.

ROZDZIAŁ 85395 – POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ

Plan wydatków w wysokości **6.465,00 zł** , wykonanie **5.892,95 zł**, tj. 91,15%. W strukturze wykonania ogółem 91,15 % (**5.892,95 zł**), tj. 91,15% do planu to wydatki poniesione na wynagrodzenie osobowe wraz z pochodnymi zatrudnionego w ramach projektu specjalisty psychologa.

Plan na realizację wydatków bieżących w roku 2023 wynika z podpisania w dniu 21.09.2021 r. umowy nr 25/U-ROPS-EFS/2021 o udzielenie grantu w ramach projektu „ Pomorskie dzieciom” realizowanego w ramach Poddziałania 6.2.2. Rozwój usług społecznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 pomiędzy Województwem Pomorskim z siedzibą w Gdańsku ul Okopowa 21/27 a Powiatem Tczewskim z siedzibą w Tczewie ul. Piaskowa 2. Termin realizacji poniesienia wydatków w ramach grantu ustala się od dnia **01.10.2021 r. do 31.03.2023 r.**

Grant przyznany został na wsparcie w walce z epidemią COVID-19, tj. wsparcie dzieci i młodzieży zagrożonym ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i osób opuszczających pieczę zastępczą, jak i również wsparcie rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka oraz kadry organizatora rodzinnej pieczy zastępczej pracujących bezpośrednio z rodzinami zastępczymi.

Niewykonanie planu wydatków w 100% jest spowodowane absencją chorobową pracownika.

Zobowiązania na koniec okresu sprawozdawczego nie występują.

ROZDZIAŁ 85508 - RODZINY ZASTĘPCZE

Plan wydatków w wysokości **5.007.854,00 zł**, wykonanie **4.869.732,82 zł**, tj. 97,24%. W strukturze wykonania 77,50% (**3.773.847,10 zł**), tj. 98,63% do planu wydatków ogółem to: pomoc pieniężna dla rodzin zastępczych oraz usamodzielnienia i kontynuację nauki wychowanków (**3.753.411,10 zł**), pomoc pieniężna dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej na podstawie orzeczenia sądu lub innego organu państwa obcego za zgodą sądu polskiego, w związku z art 181 pkt2 oraz pkt 2a o ustawie wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (**20.436,00 zł**).

Pozostały udział 22,50% (**1.095.885,72 zł**), tj. 97,53% do planu wydatków ogółem to wydatki poniesione na wynagrodzenia wraz z pochodnymi koordynatorów pieczy zastępczej, umowy zlecenia z zawodowymi rodzinami zastępczymi (**1.030.781,70 zł**), zakup materiałów i wyposażenia (**13.400,00 zł**), zakup usług pozostałych (**17.000,00 zł**), delegacje służbowe (**21.117,84 zł**), odpis podstawowy ZFŚS (**8.121,00 zł**), szkolenia (**5.465,18 zł**).

Zobowiązania na koniec okresu sprawozdawczego wynoszą **35.175,31 zł** z tytułu składek ZUS, podatku dochodowego, dodatkowego wynagrodzenia rocznego, składek PPK.

Niewykonanie planu 100% z powodu nie ustanowienia przez sąd, pomimo wcześniejszych wskazań, nowych rodzin zastępczych oraz rozwiązanie dotychczasowych rodzin zastępczych.

Pozyskano środki finansowe pochodzące ze środków Funduszu Pracy w łącznej wysokości **81.120,00 zł** z przeznaczeniem na realizację zadania – dofinansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi zawodowej rodziny zastępczej i prowadzącego rodzinny dom dziecka przysługujących za 2023 r. Umowa Nr 19/P/2023 o realizację zadania określonego w rządowym programie wsparcia powiatów w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2023 r. zawarta w dniu 27.12.2023 r. pomiędzy Wojewodą Pomorskim a Powiatem Tczewskim.

Sporządziła : Katarzyna Wróbel - Dyrektor PCPR w Tczewie

Załączniki:

- **załącznik nr 1** – Raport z realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Tczewskim na lata 2021 – 2023 w **2023 r.**
- **załącznik nr 2** – Raport z realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Tczewskim na lata 2021 – 2023 wraz z Powiatowym Programem działań profilaktycznych mających na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą w **2023 r.**

RAPORT Z REALIZACJI W 2023 R. POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIELĘGNACJI ZASTĘPCZEJ W POWIECIE TCZEWSKIM NA LATA 2021- 2023

CEL GŁÓWNY ROZWÓJ SYSTEMU PIELĘGNACJI ZASTĘPCZEJ				
Cel szczegółowy nr 1: ROZWÓJ RODZINNYCH FORM PIELĘGNACJI ZASTĘPCZEJ				
Zadanie	Forma realizacji (działanie)	Wskaźnik monitorujący	Liczba 2022 r.	Liczba 2023 r.
Promowanie rodzinnych form pielęgnacji zastępczej	Ulotki, plakaty, artykuły w prasie, internecie, media społecznościowe, środki masowego przekazu	Liczba artykułów	4	4
		Liczba rodzajów plakatów, ulotek itd.	3	3
Pozyskiwanie, przeszkolenie, kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka	Przeprowadzenie szkoleń, spotkań.	Liczba pozyskanych kandydatów	18	9
		Liczba przeszkolonych kandydatów	18	9
		Liczba wydanych zaświadczeń kwalifikacyjnych	6	2
Wzmacnianie kompetencji wychowawczych istniejących rodzin zastępczych	Organizacja szkoleń, działań edukacyjnych, grup wsparcia	Liczba szkoleń, działań edukacyjnych	16	2
		Liczba osób uczestniczących	19	19
		Liczba spotkań w ramach grup wsparcia	0	0
		Liczba osób uczestniczących	0	0
Organizowanie spotkań integracyjnych i okolicznościowych dla rodzin zastępczych	Spotkania, warsztaty, imprezy	Liczba inicjatyw	2	3
Pomoc w rozwiązywaniu występujących trudności	Poradnictwo specjalistyczne (psycholog, prawnik, terapeuta, mediator)	Liczba rodzin zastępczych korzystających z porad	126	133
		Liczba porad	236	206
Wzmocnienie rodzin zastępczych w wypełnianych funkcjach	Wsparcie ze strony koordynatora rodzinnej pielęgnacji zastępczej	Liczba zatrudnionych koordynatorów	4	5
		Liczba rodzin objętych w ciągu roku wsparciem koordynatora	66	72
		Liczba spotkań	1266	1889
Realizacja obowiązków wynikających z przepisów prawa	Sporządzanie opinii o całokształcie sytuacji dziecka przebywającego w pielęgnacji zastępczej	Liczba dzieci w pielęgnacji zastępczej w ciągu roku	304	315
		Liczba sporządzonych opinii	451	466
Zabezpieczenie potrzeb materialnych dzieci	Świadczenia pieniężne dla rodzin zastępczych na terenie powiatu tczewskiego	Liczba funkcjonujących rodzin zastępczych na koniec roku	150	149
		Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na koniec roku	237	250
		Liczba dzieci umieszczonych w danym roku w RZ	66	78
		Kwota świadczeń, w tym:		
		- na wynagrodzenia dla rodzin zawodowych	339 728 zł	422 780 zł
		- na zabezpieczenie podstawowych potrzeb	2 433 250 zł	3 157 356 zł
		- na przyjęcie dziecka	39 355 zł	60 600 zł
		- dodatek wychowawczy 500+	468 030 zł	0

Cel szczegółowy nr 2: ROZWÓJ I WZMOCNIENIE INSTYTUCJONALNYCH FORM PIECZY ZASTĘPCZEJ				
Zadanie	Forma realizacji (działanie)	Wskaźnik monitorujący	Liczba 2022 r.	Liczba 2023 r.
Dostosowanie pieczy instytucjonalnej do obowiązujących przepisów ustawy wrispz	Podjęcie działań mających na celu przekształcenia placówek o-w typu socjalizacyjnego w placówki dla 14 dzieci	Liczba przekształconych placówek	0	0
Podnoszenie kwalifikacji przez kadrę placówki	Organizowanie szkoleń przez CAPO-W. Dokształcanie kadry pedagogicznej (studia podyplomowe)	Liczba pracowników, którzy wzięli udział w szkoleniach	28	22
		Liczba pracowników podnoszących kwalifikacje na studiach podyplomowych	3	0
Pozyskiwanie pomocy wolontariuszy do realizacji zadań z zakresu opieki nad dzieckiem	Wspieranie dzieci i młodzieży w ich rozwoju i edukacji	Liczba wolontariuszy wspomagających pracę z dziećmi	5	4
Współpraca z rodziną biologiczną dzieci umieszczonych w placówce	Działania zmierzające do poprawy sytuacji życiowej (wsparcie psychologiczno-pedagogiczne rodziców biologicznych)	Liczba rodzin współpracujących z placówką	12	12
		Liczba wychowanków, którzy powrócili do środowiska lokalnego	2	3
Cel szczegółowy nr 3: WSPARCIE PROCESU USAMODZIELNIENIA OSÓB OPUSZCZAJĄCYCH PIECZĘ ZASTĘPCZĄ				
Zadanie	Forma realizacji (działanie)	Wskaźnik monitorujący	Liczba 2022 r.	Liczba 2023 r.
Zwiększenie kompetencji społecznych osób usamodzielnianych	Objęcie wychowanków pieczy zastępczej oraz placówek, o których mowa w art. 88 ust.1 uops indywidualnym programem usamodzielnienia (IPU) Praca socjalna Poradnictwo specjalistyczne	Liczba sporządzonych w danym roku IPU	28	25
		Liczba realizowanych IPU	250	183
		Liczba udzielonych porad	250	183
Objęcie osób usamodzielnianych wsparciem finansowym oraz rzeczowym	Wypłata świadczeń wynikających z przepisów prawa	Liczba osób objętych wsparciem	55	58
		Kwota świadczeń	299 449 zł	346 466 zł
Pozyskiwanie mieszkań, w tym chronionych dla osób opuszczających pieczę zastępczą	Tworzenie mieszkań chronionych Wspieranie osób ubiegających się o mieszkania chronione poprzez pomoc w procedurze administracyjnej, stosowne pisma.	Liczba funkcjonujących mieszkań chronionych	0	0
		Liczba pozyskanych mieszkań	0	0
		Liczba wniosków/ wniosków wystosowanych do odpowiednich urzędów	3	1
		Liczba wychowanków, którym udzielono wsparcia w ww formie	0	1

ANALIZA DANYCH

Obowiązujący w latach 2021-2023 Program został przyjęty Uchwałą Rady Powiatu Tczewskiego, co wypełnia zapisy art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, mówiący o konieczności opracowywania co 3 lata nowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej.

Działania na szczeblu powiatowym mają na celu wsparcie i wzmocnienie kompetencji rodzin zastępczych oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej, a także

integrację środowisk działających w obszarze pieczy zastępczej. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie jest organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu tczewskiego.

Niniejsza analiza zebranych danych obrazuje wybrane przestrzenie systemu pieczy zastępczej na terenie powiatu tczewskiego.

Cel pierwszy to **promowanie rodzinnych form pieczy zastępczej**. W ramach tego celu do zadań PCPR w Tczewie należy między innymi **organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej**, w tym zawodowej oraz dla dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego. Niestety, liczba osób zainteresowanych podjęciem wyzwania bycia rodziną zastępczą w dalszym ciągu jest niewielka. **W 2023 r. zostało przeszkolonych jedynie 9 osób** (w 2022 r. było to 18 osób). Należy w tym miejscu zauważyć, że poza 2 rodzinami pozostałe były zobowiązane do odbycia stosownego szkolenia przez sąd. Udało się pozyskać jedynie 1 nową rodzinę zastępczą. Promocja rodzicielstwa zastępczego w powiecie tczewskim jest od lat konsekwentnie ubogacana. W 2023 r. funkcjonowały nadal 2 portale społecznościowe FaceBook dotyczące działań PCPR w Tczewie, z których jeden stricte jest poświęcony pieczy zastępczej. Odbyła się dystrybucja ulotek zachęcających do podjęcia się roli rodziny zastępczej.

W ramach swoich zadań PCPR w Tczewie stara się proponować rodzinom zastępczym i ich wychowankom atrakcyjne formy wspólnego spędzania czasu wolnego. W 2023 r. w ramach obchodów **Dnia Rodzicielstwa Zastępczego** zorganizowano piknik integracyjny dla wychowanków zarówno rodzinnej, jak i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz dla dzieci z placówek publicznych z terenu Ukrainy przebywających na terenie miasta Tczewa (w budynku CAPO-W). Dodatkowo w okresie Świąt Wielkanocnych zorganizowano konkurs plastyczny dla wychowanków pieczy zastępczej. Z okazji Świąt Bożego Narodzenia dla wychowanków pieczy zastępczej odbyły się warsztaty świąteczne, w trakcie których dzieci dekorowały bombki oraz otrzymały drobne upominki.

W ramach celu: **Wzmacnianie kompetencji wychowawczych istniejących rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka**, w 2023 r. osoby sprawujące pieczę zastępczą miały możliwość uczestniczenia w 2 szkoleniach z których, skorzystało 19 osób. Liczba rodzin zastępczych korzystających z indywidualnego poradnictwa i wsparcia specjalistycznego wynosiła 126. Rodzinom udzielono 236 porad. Powyższą pomoc na szczeblu powiatu w dalszym ciągu zapewnia Wydział Interwencji Kryzysowej wchodzący w strukturę organizacyjną PCPR w Tczewie.

Liczba rodzin zastępczych na terenie powiatu tczewskiego na koniec okresu

sprawozdawczego wynosiła 150 (2022 r. – 149). Są to dane na dzień 31 grudnia każdego roku. Łącznie w rodzinach zastępczych na koniec roku **przebywało 250 dzieci.** W ciągu roku w rodzinach zastępczych na terenie powiatu tczewskiego **umieszczono 78 dzieci (poza powiatem w rodzinnej pieczy zastępczej umieszczono dodatkowo 8 małoletnich),** co wskazuje na wzrost w stosunku do poprzedniego roku. Nadal, podobnie jak w roku ubiegłym, dominują rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem, czyli stanowiące przez dziadków lub pełnoletnie rodzeństwo wychowanka. Wśród rodzin zastępczych niezawodowych dużą grupą są osoby spokrewnione z dziećmi w dalszej linii (wujostwo). Obie te grupy rodzin nie są zainteresowane rozszerzeniem współpracy z PCPR poprzez przyjęcie dodatkowych dzieci, gdyż ograniczają się do zabezpieczenia potrzeb dzieci z nimi skoligaconych. W 2023 r. na zbliżonym poziomie pozostaje liczba rodzin objętych **wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej** liczona w sposób narastający, przy czym każda rodzina liczona jest tylko 1 raz (w 2022 r. 66 rodziny, a **w 2023 r. 72 rodziny**). Działania koordynatorów wpływają pozytywnie na funkcjonowanie rodzin zastępczych i ich wychowanków. Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, maksymalne obciążenie pojedynczego koordynatora, to praca z 15 rodzinami. Taka formuła pozwala na rzetelną ochronę rodzin przed różnego rodzaju zagrożeniami. W PCPR zatrudniony jest także **pedagog, który współpracował z 26 rodzinami.** Pieczę nad pozostałymi rodzinami sprawują pracownik socjalny i specjalista pracy z rodziną.

Nadal zauważalnym jest przeciążenie funkcjonujących rodzin zastępczych zawodowych. Pandemia, deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej oraz niskie zainteresowanie pełnieniem funkcji rodziny zastępczej spowodowało częściowe zamknięcie się podmiotów pieczy zastępczej na przyjmowanie dzieci i brak wolnych miejsc, co wpłynęło na sytuację również w 2023 r. Szczególnie wyraźnie widać to w momencie poszukiwania miejsc w pieczy zastępczej, w tym poza powiatem, których to miejsc po prostu nie ma lub znalezienie jest bardzo trudne. W powiecie tczewskim wszystkie rodziny zawodowe mają lub miały powyżej 3 dzieci. Spowodowało to trudności dotyczące płynności realizacji postanowień sądowych w zakresie bieżących zabezpieczeń dzieci w pieczy zastępczej z uwagi na brak wolnych miejsc. Niezrealizowane postanowienie zawsze niesie ze sobą ryzyko wystąpienia zagrożenia zdrowia lub życia tych dzieci, które muszą pozostać w rodzinie biologicznej, to znaczy w środowisku, co do którego sąd na podstawie opinii kuratora sądowego i innych służb wydał postanowienie o ich zabezpieczeniu.

W ramach **rozwoju i wzmocnienia instytucjonalnych form pieczy zastępczej** zauważyć należy, że wszystkie placówki prowadzone przez Powiat Tczewski spełniają standardy określone

przepisami prawa. Na terenie powiatu funkcjonują 3 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego, w tym jedna z miejscami interwencyjnymi oraz 1 placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego (prowadzona na zlecenie Powiatu przez Fundację „Mały Bohater” z Gdańska). Łącznie dysponujemy 50 miejscami dla dzieci i młodzieży. **Na koniec roku sprawozdawczego w pieczy instytucjonalnej na terenie powiatu przebywało 51 wychowanków.** Z przykrością należy zauważyć, że jest to liczba niewystarczająca do aktualnych potrzeb. Dlatego coraz częściej zdarza się, że po znalezieniu miejsca dzieci umieszczane są w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem **(w ciągu roku w pieczy instytucjonalnej poza powiatem umieszczono 15 dzieci, na koniec roku 2023 łącznie poza powiatem przebywało 60 wychowanków).**

W danych statystycznych dotyczących celu: **Wsparcie procesu usamodzielniania osób opuszczających pieczę zastępczą. W 2023 r. przyznano pomoc pieniężną na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki oraz pomoc rzeczową 58 osobom. W roku sprawozdawczym sporządzono 25 Indywidualnych Planów Usamodzielnienia, natomiast łącznie realizowano ich aż 183.** W powiecie tczewskim brak jest mieszkań chronionych dla wychowanków pieczy zastępczej. Dlatego też młodzież może liczyć na pomoc finansową w wynajęciu lokalu.

Sporządziła:
Anita Prus
Zastępca Dyrektora PCPR w Tczewie

Raport z realizacji w 2023 r. Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w powiecie tczewskim na lata 2021 – 2023 wraz z Powiatowym Programem działań profilaktycznych mających na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą oraz Powiatowym Programem oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie powiatu tczewskiego.				
Cel szczegółowy nr 1: Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz promowanie zachowań alternatywnych wobec przemocy				
Realizatorzy	Kierunki działań	Wskaźnik monitorujący	2022	2023
PCPR, w tym Wydział Interwencji Kryzysowej Komenda Powiatowa Policji Prokuratura Rejonowa Placówki Oświatowe CAPO-W Poradnia Pedagogiczno – Psychologiczna Organizacje pozarządowe	1. Organizacja zajęć profilaktycznych dla uczniów w szkołach realizowane poprzez pogadanki, prelekcje, warsztaty, programy	Liczba zrealizowanych spotkań z młodzieżą	596	639
		Liczba osób uczestniczących	10674	12132
		Liczba realizowanych programów profilaktycznych	12	46
	2. Organizacja spotkań na temat działań propagujących pozytywne postawy w stosunkach międzyludzkich	Liczba zorganizowanych spotkań	380	236
	3. Organizacja grup edukacyjnych dla rodziców oraz prowadzenie indywidualnych rozmów	Liczba rodziców uczestniczących w spotkaniach	1940	1516
		Liczba zorganizowanych spotkań	423	502
	4. Organizacja czasu wolnego młodzieży poprzez kółka zainteresowań, wyjazdy integracyjne i inne imprezy promujące zachowania alternatywne do przemocowych	Liczba zrealizowanych godzin edukacyjnych	2264	2368
		Liczba zorganizowanych wyjazdów	210	388
	5. Wspieranie samorozwoju osobowościowego poprzez grupy wsparcia i samorozwoju	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach	219	234
		Liczba spotkań	73	34
Cel szczegółowy nr 2: Podnoszenie jakości pracy służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie				
Realizatorzy	Kierunki działań	Wskaźnik monitorujący	2022	2023
PCPR, w tym Wydział Interwencji Kryzysowej Komenda Powiatowa Policji Prokuratura Rejonowa Placówki Oświatowe CAPO-W Poradnia Pedagogiczno – Psychologiczna Organizacje pozarządowe	1. Superwizje dla osób zaangażowanych w proces pomagania	Liczba spotkań	58	74
		Liczba osób uczestniczących w spotkaniach	65	98
	2. Wymiana informacji między podmiotami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Liczba spotkań przedstawicieli podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie	54	87
	3. Umożliwienie osobom zajmującym się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie podnoszenia kompetencji	Liczba osób uczestniczących	155	176
Cel szczegółowy nr 3: Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań w zakresie udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie				
Realizatorzy	Kierunki działań	Wskaźnik monitorujący	2022	2023
PCPR, w tym Wydział Interwencji Kryzysowej Komenda Powiatowa Policji Prokuratura Rejonowa Placówki Oświatowe CAPO-W Poradnia Pedagogiczno – Psychologiczna	1.Zapewnianie specjalistycznej pomocy w formie wsparcia indywidualnego osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Liczba udzielonych porad	409	361
		Liczba osób, które skorzystały z pomocy	295	236
	2. Organizowanie grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach	1	0
		Liczba spotkań	3	0

Organizacje pozarządowe	3. Utworzenie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Osób Doświadczających Przemocy	Powstanie i funkcjonowanie SOW	0	0
	4. Udostępnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczenia przemocy w rodzinie	Liczba udostępnionych materiałów informacyjnych	33	85
		Liczba artykułów w prasie, www itp.	11	10
Cel szczegółowy nr 4: Redukcja zachowań agresywnych i nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów oraz sporów w rodzinach bez użycia przemocy				
Realizatorzy	Kierunki działań	Wskaźnik monitorujący	2022	2023
PCPR, w tym Wydział Interwencji Kryzysowej Komenda Powiatowa Policji Prokuratura Rejonowa Placówki Oświatowe CAPO-W Poradnia Pedagogiczno – Psychologiczna Organizacje pozarządowe	1. Realizacja programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach	3	0
		Liczba spotkań	150	0
	2. Działania prowadzone przez kuratorów sądowych	Liczba nadzorów kuratorskich nad osobami stosującymi przemoc	1	3
	3. Podejmowanie czynności prawnych wynikających z przepisów prawa	Liczba interwencji	547	412
		Liczba wszczętych postępowań	299	294
		Liczba spraw skierowanych do sądu	45	63
		Liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”	189	182

ANALIZA DANYCH

- Badanie opiera się na analizie danych jednostek szczebla powiatowego.
- Nie uzyskano informacji od żadnej organizacji pozarządowej.

Analiza danych dotyczących realizacji w 2023 r. Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Tczewskim na lata 2021-2023 wraz z Powiatowym Programem Działań Profilaktycznych mających na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą oraz Powiatowym Programem oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie powiatu tczewskiego pozwala stwierdzić ciągle zapotrzebowanie na większość ujętych w nim inicjatyw.

W dalszym ciągu najwięcej działań dotyczyło celu szczegółowego nr 1: **„Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz promowanie zachowań alternatywnych wobec przemocy”**. Na podstawie tego celu w Powiatowym Programie Działań Profilaktycznych zostały wyłonione następujące działania:

1. Organizacja zajęć profilaktycznych dla młodzieży dla uczniów w szkołach w formie pogadanek, prelekcji, warsztatów, programów profilaktycznych.
2. Wdrażanie programów o tematyce przeciwdziałania przemocy.
3. Organizacja spotkań na temat działań propagujących pozytywne postawy w stosunkach

międzyludzkich.

4. Organizacja grup edukacyjnych dla rodziców i rozmów indywidualnych.
5. Psychoedukację rodziców podczas wywiadówek.
6. Indywidualne poradnictwo dla młodzieży oraz pomoc w sytuacjach kryzysowych.
7. Organizacja czasu wolnego młodzieży w formie kółek zainteresowań, wyjazdów integracyjnych i innych imprez propagujących zachowania alternatywne wobec przemocy.
8. Wspieranie samorozwoju osobowościowego w formie grup motywacyjnych i samorozwoju.

Wyraźny wzrost wskaźników w roku sprawozdawczym odnotowano w zakresie działania 1 i 4, zwiększenie grupy odbiorców wskazuje na zainteresowanie i zintensyfikowanie działań szczególnie w stosunku do młodzieży.

W ramach **zajęć profilaktycznych odbyło się 639** spotkań (w 2022 r. 596), w których uczestniczyło **12 132 osób** (w 2022 r. – 10 674).

Tendencję wzrostową wykazują także inicjatywy dotyczące **organizacji czasu wolnego** w formie kółek zainteresowań, wyjazdów integracyjnych i innych imprez promujących zachowania alternatywne. **W 2023 r. zrealizowano 2 368 godziny edukacyjne** (w 2022 r. – 2 264) i **odbyło się 388 wyjazdów** (w 2022 r. - 210). W porównaniu do poprzedniego roku spadła liczba rodziców uczestniczących w **spotkaniach w ramach grup edukacyjnych i spotkań indywidualnych – 1 516 osób** (2022 r. – 1 940), przy jednoczesnym zwiększeniu **liczby spotkań dla tej grupy odbiorców do 502** (w 2022 r. - 423). W ramach **wspierania samorozwoju osobowościowego w formie grup motywacyjnych i samorozwoju** pomimo zwiększenia liczby spotkań liczba uczestników jest porównywalna do roku poprzedniego (w 2022 r. w 73 spotkaniach uczestniczyło 219 osób), **w roku 2023 odbyły się 34 spotkania, w których uczestniczyły 234 osoby.**

W ramach celu szczegółowego nr 2: „**Podnoszenie jakości pracy służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie**” zmalała **liczba osób korzystających z superwizji** dla osób zaangażowanych w proces pomagania widoczny jest wyraźny wzrost wskaźników monitorujących. W **2023 r.** odnotowano **74 spotkania** superwizyjne, a w 2022 r. - 58, zwiększyła się również **liczba osób korzystających z superwizji – w 2023 r. było to 98 uczestników** (2022 r. - 65 osób). W dalszym ciągu analiza tej przestrzeni wskazuje na zapotrzebowanie w tym obszarze i potrzebę intensyfikacji działań.

Liczba spotkań przedstawicieli podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie wzrosła (54 spotkania w 2022 r., natomiast **w 2023 r. - 87 spotkania**), zwiększyła się

liczba uczestników **176 w roku sprawozdawczym** (2022 r. - 155 osób).

W ramach celu szczegółowego nr 3: **„Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań w zakresie udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie”** (z którego wraz z połączeniem działania w ramach celu szczegółowego nr 4 wyłoniono działanie Programu działań profilaktycznych: Indywidualne poradnictwo dla młodzieży oraz pomoc w sytuacjach kryzysowych), **liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały ze specjalistycznej pomocy w formie wsparcia indywidualnego spadła do 236 osób**, które skorzystały z **361 porad** (w 2022 r. 295 osób skorzystało z 409 porad). Osoby doświadczające przemocy w 2023 r. nie uczestniczyły w **spotkaniach grupy wsparcia**, tożsame dane dotyczą roku 2022.

Ponadto w **2023** r. intensywnie realizowano działanie związane z **udostępnianiem informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie**. Udostępniono **85 rodzaje materiałów informacyjnych oraz 10 artykułów** (w 2022 r. 33 materiałów i 11 artykułów).

Na terenie powiatu tczewskiego nadal **nie utworzono Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Osób Doświadczających Przemocy**. Jednakże, jak wynika z obserwacji, zapotrzebowanie w tym zakresie jest znikome. W razie konieczności osoby tego wymagające są kierowane do Ośrodka w Rusocinie, w powiecie gdańskim.

Ostatnim celem szczegółowym zawartym w Programie jest cel szczegółowy nr 4: **„Redukcja zachowań agresywnych i nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinach bez użycia przemocy”**.

W roku sprawozdawczym nie realizowano programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy z uwagi na brak zainteresowania prowadzeniem programu oraz nie zebraniem grupy.

Z uzyskanych danych wynika, iż spadła (z 547 w 2022 r. do **412 w 2023 r.**) **liczba interwencji wynikających z przepisów prawa, a związanych z przemocą**. **Do 63 wzrosła liczba spraw związanych z przemocą kierowanych do Sądu (w 2022 roku było ich 45)**. Na szczeblu powiatowym zostało wszczętych **182 procedur Niebieskich Karty** (w 2022 r. 189), które są ściśle związane z przemocą rodzinną. Zauważyć należy, iż działania te podejmowały służby mundurowe, pracownicy pomocy społecznej, jak również pracownicy placówek oświatowych.

Różnorodność i mnogość działań w powiecie tczewskim realizowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie wskazuje, jak ważne są działania wszystkich jednostek oraz osób zaangażowanych w pracę z ludźmi. Mamy nadzieję,

iż wszelkie podejmowane inicjatywy przyczynią się do systematycznego wzrostu świadomości społeczeństwa w tym zakresie i minimalizacji zjawiska przemocy.

Sporządziła:

Anita Prus

Zastępca Dyrektora PCPR w Tczewie